

Tii te Paulo nge céii lépwo Roma Atabuhi ko a tii

Woo na e tii a tii ce?

Wo Paulo, pa apostolo. Hiwon ni acéihi na lé mu pelen, na lé ne ngen ni bwocu telé, te lépwo béélé ne Rome (pwahamii tii 16).

E tii éniile?

Ha a jo 57. E tii mu Korénit wo Paulo, ha a béciéhe ni bwo engen den, ânebuhe a bwo mwojuia ten mwo ne Iérusaléma. (Omehi a tii *Apostolo* 15.25–31.)

E tii me dee?

Te lépwo apulie ha a pwomwo ubwo Rome, li lé téne a Pwooti Wâé, ke li lé céihi ne kon. (Time uce wo Paulo na e pipatemehi telé.) Hiwon mu kolé, nina time lé uce Juif. (Omehi 1.13; 11.13,30,31.) Kehe pwo lépwo béén mwo na te lépwo Juif. (Omehi 2.17; 7.1.) Lé pitapitilé wo lépwo acéihi ne he ni pwomwo. (Omehi a pwahamii tii 16.)

É ko ade na e tii?

Wo Paulo, ke e habwii tenye a bwomune a céihi tenye ne he Iésu Kériso. Ke e habwii tenye mwo a bwopwonon me e celuimikenye wo Padué, ke e ne tenye a mulie dieli mwo ne pelen.

Wieli pwo ace pipééle hadenii ni acéihi na lé Juif, me nina time lé uce Juif. E habwii wo Paulo

pie, ete lépwo Juif a piapwo na iitihi mu ko Padué, kehe icehi ana é jenaá, ke e hegi ati ni apulie na lé âbé céiieng, kehe time e uce pipwoinen ne ko ni apulie.

E pwopune te lépwo acéihi wo Paulo, beme lé mulie ha a mulie na mwomwon ke juuju. A céiu mwo, ke e paténe lépwo acéihi ne Rome pie, e bo mu peelé, hemepie e bo â Espagne (1.10–13; 15.22–28).

Ade ace âne a tii ce?

A tii ce, ke e habwii ehi a bwo celuimikenye te Padué: Ânebun, ke genye tai mu ha a ta, ke genye ucéihi a kuhinaado na te junihe ubwo, na e bo ne wo Padué (pwahamii tii 2—3). Kehe icehi ana te junihe ubwo a pipwoééhe tice ja kon den me denye, ke e celuimikenye koja ni ta pwo tenye, hemepie genye céihi ne kon. Weengaa a bwo niimihinaado ten ânebun, ke e pacuwohi jenaá. Ke e pwo me e pipwaadeniin bé wo Iésu Kériso, he e pineeng, beme e pwocuhi ni kuhinaado tenye, he e mele ne ko a kuricé (3.23). É mu ko anaa kuti, ke wo Padué, ke e pwo me wogenye ni apulie na nye mwomwon ne he pwahamiin, ke e pwo me pwohewiin heme time genye mu uce pwo celi ta. Wonaa cehi, mu ko ana e pwo wo Kériso, ke genye hegi heme genye céihi ne kon. Time uce é mu ko aceli wâé celi nye pwo, ai ace bwo piténedehi nen denye ace céiu patén.

E béhabwiinen tenye wo Abérama, pa apulie na piubwo nang ne pele lépwo Juif. A mulihen, ke e pajuujihi ana e pii wo Paulo. Be e céihi ne ko Padué wo Abérama, ke wo Padué, ke e pwo

me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin (pwahamii tii 4).

É mu ko ana e pwo wo Kériso, ke e tahagéi a junuu a ta ne he ni mulihenye wo Padué, ke e caa tuwokenye, beme nye mulie ha a mulie na mwomwon. O time bo uce tautikenye mwo. Be e caa pii beetihi pie, wogenye, ke ni apulie ten na wâé genye ne he pwahamiin (8.1). Ke te tice naado celi jan me pineitéékenye koja a pipwoééhe ten (8.38).

É mu ko anaa kuti, ke wâé heme nye pipatup-wokenye ati ne ten, beme nye pwohewii a âpwailo na mulip, na te junihe wâé ten. Be weengaa kuti a ju pwpowoiitihi, na jan me nye ne ten (12.1).

Nye mulie he ni mulie na pwoiipihi: Nye piténe nina e mu huîilé a pihuô ne he ni amu (13.1); nye nemwo tauti me pipii lépwo acéihi béénye (14.4). Nye picani ne ko ni béén na time uce téele mang ni céihi telé. Ke genye pwo celi wâé telé, ke genye picani telé, me pamwoiuhi ni céihi telé (15.1).

A bwomune a tii Roma

Pipwobwocu me a pwonime Paulo (1.1–17)

Genye te tai pwo nina ta (1.18–3.20)

Genye mwomwon mu ko a céihi tenye (3.21–5.21)

A mulihenye na mwo coho (6.1–8.39)

A bele Isaraéla me ni béé bele (9.1–11.36)

A cémun ko a mulihenye (12.1–15.13)

Bénebwéne pwooti me a pipwobwocu (15.14–16.27)

Pipwobwocu

¹ Woéo Paulo, pa eabwé te *Kériso Iésu, ke é pwotii lé [céiikewé ni acéihi roma]. E todeéo wo Padué, beme é apostolo. Ke e pipégaliéo beme é pii beetihi a *Pwooti Wâé ten

² na e caa te mi pii beetihi ânebun, be e pwo me lé pipwaadeniin bé ne ni *péroféta ten, na lé tii ne he ni *tii iitihî:

³ a Pwooti Wâé ko pa Naîn, wo Iésu Kériso, [Padaame henye]. Te pa apulie pwohewiikenye*, be pa piebehi pa daame *Davita.

⁴ Kehe e habwii wo Padué pie, wo pa Naîn, he e pwo me e mulie cemwo mu ha amele ko a junuu a *Jenen Iitihî†.

⁵ E etiéo wo Padué, beme é‡ apostolo te Kériso. Ke a penem dong, ke me é pii beetieng, ne te ati ni bele, beme lé céihi ne kon me piténeeng.

⁶⁻⁷ Wogewé mwo, lépwo Roma, ke geé béé lépwonaa, be te junihe eânime Padué tewé, ke e caa todekewé wo Iésu Kériso beme geé mulie me den. Wâé heme e mu pelewé a *pipwoééhe tice ja kon me a péém, na e âbé mu ko Padué henye me Padaame Iésu Kériso. Adéikewé!

Nime Paulo me e caniêlé

⁸ É tabuhi ko a pipwo-olé te Padué hung, mu kowé ati, ne he nii Iésu Kériso, be caa te ju jepule pitihî a bwohemwo a céihi tewé.

1:1 1.1 Apostolo 9.15 **1:2 1.2** Roma 16.25–26 * **1:3 1.3** *Te pa apulie pwohewiikenye*—Grek: *Ne ha a éé apulie.* † **1:4 1.4** *Ai, E habwii pie pa Naîn na te junihe pwojunuun...* **1:5 1.5** Apostolo 26.16–18; Galat 2.7–9 ‡ **1:5 1.5** *É*—Grek: *Geme.* Omehi *note* ko 2 Korénit 1.6. **1:6-7 1.7** Nombres 6.25–26

⁹ Ke e te temehi wo Padué pie, é tee niimikewé ne he ni pwoipwoiitihi tong. Weeng pana é pipwoeabwé ten, ati ha a pwonimung, na é pipatemehi a Pwooti Wâé ko pa Naîn.

¹⁰ É te cuwo ko ileeng pie, me é cedikewé, hemepie te nimen.

¹¹ Be te junihe nimung me é alikewé, beme é ne tewé ni âpipati na e âbé mu ko a Jenen Iitihi, beme pwo niihewé,

¹² ke me genye bo pipamwoiukenyé ko ni céihi tenye [ne ko Kériso].

¹³ Tuiebé jenaá, ke time uce jan me é âdé céiikewé. Kehe icehi ana wâé heme geé temehi, wogewé lépwo bééng ne he nii Kériso, pie, caa te junihe hiwon ni bwo niimihi nen dong pie, me é pwo. Be wâé tong me é alihi ce acehi ni penem dong ne pelewé, pwohewii a bwo alihi nen dong [ne pele lépwona time lé uce *Juif] ne he ni béé amu.

¹⁴ Be é te junihe niimi ati ni apulie: lépwona lé pwohewiikenye, me lépwo béén na te pi-ité ni bwomu tenye me woélé§; ke ni apulie na lé cémun, me ni béén na mwo time lé uce cémun.

¹⁵ É mu ko anaa, na te junihe nimung me é cedikewé ne *Rome, beme é pipatemehi a Pwooti Wâé ne pelewé.

A âne a Pwooti Wâé

1:10 1.10 Apostolo 19.21; Roma 15.23 **1:13 1.13** Apostolo 19.21 § **1:14 1.14** Lépwona lé pwohewiikenye, me lépwo béén...
Grek: Lépwo Grek me lépwo Barbare.

16 Time uce tanim jo me é pipatemehi a Pwooti Wâé. Be a junuu Padué na me e *celuimi ati nina lé céihi: mi ni Juif ânebun, ke bo ni béén alece.

17 Be e habwii tenye na a Pwooti Wâé pie, wo Padué, ke e pwo me lé mwomwon wo lépwona lé céihi ne kon. Ke a céihi telé naa, ke caa te jan. Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Wo pana e céihi ne ko Padué, ke mwomwon nang ne he pwahamiin, ke e kon a mulie**. *Habakuk 2.4*

genye te tai pwo nina ta

(Pwahamii tii: 1.18—3.20)

18 E habwii wo Padué, mu âda he *miiden, a pwo-okée kon ne ko ni apulie, na ta jélé. Be é mu ko ni bwomu telé na ta, ke lé pwobwonihni a juuju me e penem.

19 Be caa te ju pwaale ne kolé aceli genye ko temehi mu ko Padué, be weeng na e caa patemehi telé.

20 Be mepie time genye uce alieng ko lupwo naamiinye, kehe e pihabwiieng ehi ne he ni naado na e pwo mu ha atabuhi kon. Be e ne a miiden me a bwohemwo, me ati ni naado na e pwon. Ke jan me nye alihi pie, e te junihe piwéden, ke pwojunuun dieli mwo.

21 [Ke caa te tice bwopwonen me lé pipwopailé] be lé caa te temehi Padué, kehe time lé uce pipaunueng, me pipwo-olé ten, kehe nina me nye pwo me den.

1:16 1.16 Maréko 8.38; Apostolo 13.46; 1 Korénit 1.18–24 **1:17**

1.17 Habakuk 2.4; Roma 3.21–22 * **1:17 1.17** *Wo pana e céihi...ke e kon a mulie*—Grek: *Wo pana e mwomwon mu ko a céihi, ke e o mulie.* **1:19 1.19** Apostolo 14.15–17, 17.24–28 **1:20 1.20** Job 12.7–9; Psaume 19.2 **1:21 1.21** Éfésó 4.17–18

Be lé pipatieden ne ha a melepiing, ke pitice-naado ne ko ni bwo niimihinaado telé.

²² Lé niimihi pie, lé pitemang, kehe icehi ana lé piolo.

²³ Be lé jéilé ne ko Padué, na e mu dieli mwo ne ha *a wâé ten, beme lé pipaunu ni *démenaado na o tieden: ni déme apulie, me ni meni me ni wota, me ni bwien.

E nelé wo Padué

²⁴ É mu ko anaa, na e nelé wo Padué, me lé te pwo ni huô na ta, na nimelé kon. Ke lé pwotahi ni éélé, ke lé pipatanimilé mwo.

²⁵ Ke lé ne Padué na e juuju, ke lé téte cehi ni duée hauli†. Ke lé pipaunuhi ni naado na e tabuhi. Kehe [wogenye, ke] wâé heme nye *adéi Padué dieli mwo! Amen!

²⁶ É mu ko anaa, na e te nelé wo Padué, beme lé te âcehi ni pwonimelé na tanim. Be ni toomwo, ke time lé uce pule me ni aiu, kehe lé te pule imi mwo ni toomwo, kehe time nye mu uce wonaa.

²⁷ Ke te piwien ne mwo ko ni aiu, be caa te time lé uce pule imi ni toomwo; be lé âcehi nina nimelé kon na mwiihi, ke lé te pule imi mwo ni aiu! É mu ko anaa, na lé te hegi mwo a kuhinaado telé ne he ni éélé, mu ko ni ta na lé pwo.

²⁸ É he time uce nimelé me lé temehi Padué, ke e te nelé me lé te âcehi ni pitemang delé na time uce mwomwon, be lé pwo nina me time nye uce pwo.

1:22 1.22 Jérémie 10.14; 1 Korénit 1.20 **1:23 1.23** Deutéronome 4.15–19; Psaume 106.20 † **1:25 1.25** *Duée hauli*—Grek: *Ana gele*.
1:27 1.27 Lévitique 18.22, 20.13; 1 Korénit 6.9

29-31 Te ju oba jélé ati ko a ta:
 Lé cibehede, ke lé pipii delé;
 Ke nimelé ko ni de ni béén, ke lé pipwokon;
 Ke lé pipwohuô te ni béén;
 Ke lé pijeta kolé, ke lé pipééle;
 Ke lé cihe me ta ne kolé;
 Ke lé okéé die ko ana lé taunuhi apulie;
 Ke time lé uce piténede ni nyaa me caa telé;
 Ke time lé uce pajuujihi ni *piapwo telé;
 Ke time lé uce paciiti Padué, ke lé cubwonieng.
 Ke te tice pwonimelé, ke te tice pipwoééhe kolé;
 Ke lé tee cuwo ko tooli ati ni bwopwonen me lé
 pwo nina ta.

32 Ati lépwona lé wonaa, ke e pii wo Padué pie
 lé bo tai mele, be anaa a bwo tautinaado ten na
 mwomwon. Ke lé caa te temehi anaa, kehe icehi
 ana time lé uce pipéce ne kon. A céiu mwo, ke lé
 te pamwoiu mwo ni béén beme lé te pwohewiilé!

2

A tautinaado te Padué

¹ Wogo na go tauti ni béén [na é mwo ko piilé]
 kehe go teko pipwohewiilé mwo! Me go tautilé,
 ke te wogo na go teko pitautiko mwo.

² Ke genye caa te ju temehi ehi pie, e mwomwon
 wo Padué, heme e tauti ni apulie na lé wonaa.

³ Ke wogo, pana go teko pwohewiilé, ke go teko
 tautilé. Ke woté? Go ko niimihi pie, go o te cela ko
 a tautinaado te Padué?

⁴ Kona time go uce ko alihi pie, e te junihe picani ne kom wo Padué, ke te junihe wâé nang ne kom? Go teko pé me piticenaado ne ko ninaa? E wonaa wo Padué, be nimen me go pitaatéhi a mulihem.

⁵ Kehe time uce nimem me go temehi, be te junihe mwoiu a punim! É mu ko anaa, ke go te ucéhi a kuhinaado tem. Be é ha a Tan [na e caa pipégali wo Padué] ke e o habwii a okéé ten ne kom, ke e o tauti ni apulie ha a juuju.

⁶ «Ke e bo te muko pétaapwo ne ce cemelé, ne he ni muko pétaapwo bwo penem delé.»

⁷ Mepwo é ne ko ni béén, ke lé hane me lé pwo celi wâé, beme e piwâélé wo Padué*. Ke lé hane a *adéhi ten, me a mulie na tice anebwén kon ne pelen. Ke wo Padué, ke e bo pwo me lé mulie ne pelen dieli mwo.

⁸ Kehe ni béén, ke lé pwobwonieng, ke time lé uce piténehehi a juuju, ke lé te cuwo ko pwo ni huô na ta. Ke wo Padué, ke e bo habwii a okéé kon na ubwo, ke e bo pwocuhinaado telé.

⁹ A apwohi me a mwoti, ke e bo tupwo ne ko ati nina lé pwo nina ta: ni *Juif ke ni béén mwo.

¹⁰ Kehe *a wâé, ke a adéhi, ke a péém, ke bo ni de ati ni apulie na lé pwo nina wâé: ni Juif ke ni béén mwo.

¹¹ Be wo Padué, ke time e uce pipwoinen ne ko ni apulie.

Piwien hemepie pwo patén, ai tice patén

2:4 2.4 Éféso 1.7; 2 Péturu 3.15 **2:6 2.6** Psaume 62.13; Proverbes 24.12; Mataio 16.27; 2 Korénit 5.10 * **2:7 2.7** Beme e piwâélé wo Padué—Grek: Lé hane a wâé. **2:8 2.8** 2 Tésalonik 1.8

12 Wo l pwo Juif, ke etel  ni *pat n de Moos , ke heme pwo   ne ko ni b e apulie, ke te tice tel  ni pat n. Kehe te piwien ne kol . Be heme l  pwo ana ta, ke e o tautilé wo Padu , ke e bo pwocuhinaado tel . Kehe a kuhinaado te l pwo Juif, ke o  cehi ni pat n na etel †.

13 Be time uce nina l  tabemi ni pat n, na l  *mwomwon ne he pwahamii Padu , kehe nina l  piténedehi.

14 Nina time l  uce Juif, ke time l  uce temehi ni pat n de Moos . Kehe icehi ana heme l  mulie ne ha ana e pii ne ni pat n, ke pwohewiin heme te wo l  ni pat n.

15 Ke l  teko habwii pie, teko e he pwonimelé ni pat n. Ke e te *pajuujuhi anaa na a *pwocihe na e  b  mu he ni pwonimelé. Be   he ni b e benaamwon, ke l  te pitautil  mwo, ke   he ni b e benaamwon, ke l  te pipwopail  mwo.

16 Genye bo alihi ehi, ha a Tan na e bo tauti ni apulie hen wo Padu . Be e ne me e tauti nina neduwohi ne he pwonime ati ni apulie wo Kériso I su. Ke weengaa a Pwooti W e na   pipatemehi.

A bele Isaraéla me ni pat n

17 Wogo, pana go Juif, ke go mu pwo ni pat n, ke go pipii dem ko Padu  hem.

18 Ke go pii pie, go temehi ana nimen kon; ke l  picani tem ni pat n me go pwo nina w e, ke me go temehi ace bwo engen dem.

† 2:12 2.12 Grek: *Ati nina l  pwo nina ta, heme time uce etel  ni pat n, ke l  o mele heme time uce etel  ni pat n. Ke ati nina l  pwo nina ta ne haahi ni patén, ke o tautilé  cehi ni patén.* 2:14 2.14 Apostolo 10.35

19 Ke go niimihi pie, wogo pa apipé ni bwi, ke go pwéélang de lépwona lé mu ha a melepiing.

20-21 Ke go picaa lépwona time lé uce temehi me lé pwo celi wâé. Ke go pacémuni lépwona mwo time uce pwo niihelé‡. Be go niimihi pie, etem ace bwo temehinaado, me a juuju, celi e âbé mu ko ni patén.

Aje! Kona time go te pipacémuniko kona woté? Ke go pii te ni béén pie, me lé nemwo bune, kehe wogo, ke go te bune!

22 Ke go paciitihí a bune toomwo, ke go te bune toomwo! Go téétihi ni duéé hauli, ke go bune nina e he ni *mwaitihí telé§!

23 Go pipii dem be e mu kom ni patén, kehe icehi ana time go uce piténedehi! Ke go pwotahi ne ko Padué ko ni huô tem.

24 Be caa te tii ne he ni tii iitihí pie: *Wonaa mu tewé, me lé pipii me ta a nii Padué ne nina time lé uce Juif.*

Ésaïe 52.5

A ju tegoop

25 Heme go pwo ana e pii ne ni patén, ke junaado a *tegoop. Kehe icehi ana mepie time go uce piténedehi ni patén, ke o te piticenaado ne ko a tegoop.

2:20-21 2.20 2 Timoté 3.5 2:20-21 2.21 Mataiao 23.3-4
 ‡ 2:20-21 2.20-21 *Lépwona mwo time uce pwo niihelé*—Grek: *Lépwocuwo nahi ewa.* § 2:22 2.22 *Go bune nina e he ni mwaitihí telé*—ai *Time go uce éwo ko ni naamuunaado na iitihí.* Wieli wo lépwobéé Juif, ke lé icuhi ni deme duéé na e âbé mu he ni béé mwaitihí, te lépwona time lé uce céihí ne ko Padué. A naado na iitihí ne he ni patén. Omehi Deutéronome 7.25. 2:24 2.24 *Ésaïe 52.5*

²⁶ Wo lépwona [time uce lépwo Juif, ke] time uce tegoop jélé. Kehe icehi ana me lé te piténehehi ni patén de Padué, ke e te alilé wo Padué, me pwohewii nina tegoop jélé.

²⁷ O woélé na lé bo tautiko, wogo [pa Juif] na tegoop go. Ke go o hegi a kuhinaado [na te junihe ubwo]. Be go te temehi ni patén, kehe icehi ana time uce nimem me go piténehehi.

²⁸ Time nye uce Juif wonaa mu ko nina nye alihi ko ni naamiinye. A ju tegoop, ke time uce ana genye alihi ne ko a éé apulie.

²⁹ Kehe wo pa ju Juif, ke pana e Juif mu jengedé ne kon; ke a ju tegoop, ke a pwonimen. Ke e âbé mu ko a Jene Padué, kehe time uce é mu ko ni patén na tii. Pa ju Juif, ke time e uce hegi a pipwoun mu ko pa apulie, kehe é mu ko Padué.

3

Te junihe mwomwon ana e pwo wo Padué

¹ Kona ade aceli piwéden ne ko pa *Juif koja ni béén? Kona te junihe pwonaado ne ko a *tegoop?

² Éa, te junihe wâé ne kon, ne he ni naado na hiwon. Be wo Padué, ke e mi ne te lépwo Juif a pwooti ten, beme lé wéihi.

³ Hemepie ce béé Juif, ke me time lé uce cile nina lé caa te mi pii ânebun, ke kona wo Padué, ke time e o uce cile nina e caa te mi pii ânebun?

⁴ Uhuu! Be mepie lé gele ne ni apulie, kehe e te mwomwon wo Padué, ke e te penem ha a juuju. Be caa te tii ne he ni tii iitihhi pie:

*Me go cihe, [go Padué]
ke go cihe ha a juuju.
Lé o tai temehi a pwooti tem.
Mepie lé tautiko, ke go te piwéden
koja nina lé tautiko.*

Psaume 51.6

⁵ Mepwo é ne ko ni huô tenye na ta, ke lé habwii pie, te tice ta ko Padué. Ke é mu ko anaa, ke lé pii ne ni béén* pie: «Time uce wâé, hemepie e pwocuhinaado tenye wo Padué, [be ni huô tenye na ta, ke e habwii a bwo wâé nang!]

⁶ Ūhu! Be hemepie time e uce mwomwon wo Padué, ke kona e o woté ko ace bwo tauti ni apulie pwo bwohemwo?

⁷ [Ke wieli go niimihi pie]: ‘É mu ko a gele tong, ke me e tuiebeele a juuju te Padué, ke me e habwii *a wâé ten, ke é ko ade na e mwo tee pwocuhinaado tong?’

⁸ [Ūhu. Go nemwo pii anaa. Be te pwohewiin] heme nye pii pie «Genye pwo ana ta, beme e wie a wâé.»

Kehe pwo ni béén na lé pipé ne kome pie, geme pii anaa. Ke lé te ju hane me lé pwocuhinaado.

Te tice pace céiu apulie celi e mwomwon

⁹ Genye o pii pie woté, ne ko wogeme lépwo Juif? Kona geme piwéden koja ni béén [ne he pwahamii Padué]? Ūhu! É caa habwii tewé pie: wo lépwo Juif me lépwna time lé uce Juif, ke lé tai mu ha a pihuô te a ta.

* **3:5 3.5** *Lé pii ne ni béén*—Grek: *É cihe pwohewii ni apulie.* **3:9**
3.9 Roma 1.18—2.24, 3.23

10 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

Te tice pace céiu apulie

celi e mwomwon

ne he pwahamii Padué.

Te tice paceli te ju céiu nang!

11 *Te tice pace céiu apulie*

celi e hane a juuju.

Te tice paceli e hane Padué!

12 *Lé te tai jéilé ne ko Padué,*

be tai ni apulie na ta jélé.

Te tice paceli e pwo aceli wâé.

Te tice paceli te ju céiu nang!

Psaume 14.1–3

13 *Me lé cihe, ke te junihe ta;*

be piapwong ni upehelé.

Ke lé pipwohuô te ni béén.

Psaume 5.10

Ni pwooti na lé pii,

ke mucenihhi ni apulie.

Be e pwolé a tabepwo ni bwien.

Psaume 140.4

14 *Ubwo a apwohi ne pwolé,*

ke cunu genye ko ni bwo cihe telé.

Psaume 10.7

15 *Lé te ju téte,*

me lé â taunuhi apulie.

16 *É he na lé â lang,*

ke lé pwotahinaado.

17 *Time lé uce temehi*

a pwaadeni a péém.

Ésaïe 59.7–8

3:10 3.10 Psaume 14.1–3, 53.2–4 **3:13 3.13** Psaume 5.10, 140.4

3:14 3.14 Psaume 10.7 **3:15 3.15** Ésaïe 59.7–8

18 *Be time lé uce paciiti Padué.*

Psaume 36.2

19 Mepwo é ne ko ni patén, me ni pwooti na e hen, ke e mi ti ko lépwona e ne me delé ni patén, [wo lépwo Juif]. E habwii ati ni huô te ni apulie, na time uce *mwomwon ne he pwahamii Padué, ke e bo tautilé kon. Ke o te tice pace céiu apulie pwo bwohemwo celi jan me e pipwopain.

20 Be te tice pace céiu apulie celi me e pii pie, mwomwon nang ne he pwahamii Padué, ko ace bwo piténedehi nen den ni patén. Be a ju penem de ni patén, ke me lé temehi ne ni apulie pie, woélé ke ta jélé.

genye mwomwon mu ko a céihi tenye

(Pwahamii tii: 3.21—5.21)

21 É jenea ni, ke e caa habwii wo Padué a bwopwonen, me genye mwomwon ne he pwahamiin. É he e te pwo, ke te tice patén. Be ni *patén de Moosé, me ni pwooti te lépwo péroféta, ke lé te ju *pajuujihi cehi nina e pwo wo Padué.

22 Be wo Padué, ke e pwo me lé mwomwon ne ni apulie mu ko a céihi télé ne ko Iésu Kériso. Ke e te pwo te ati ni apulie na lé céihi ne ko Kériso, be te tice pipwoinen hadeniilé.

23 Be nye tai pwo nina ta, ke tai wogenye ité koja a wâé te Padué.

24 Ke wo Padué, ke é mu ko a *pipwoééhe tice ja kon den, ke e ne tenye a âpipati na wonaa: [a

péém na e ne ha awiemenye me weeng†. Ke e ne me pwohewiin heme time nye mu uce pwo celi ta] beme wogenye ni apulie na nye mwomwon ne he pwahamiin. Anaa, ke a âpipati ten ne tenye, na e pwaadeniin bé wo Kériso Iésu, pana e tuwokenye koja nina ta.

25-26 Ke e ne Kériso, beme e *âpwailo me denye. É mu ko a cewéhe Kériso, ke e pineuhi ni ta pwo tenye, wogenye nina nye céihi ne kon. Ke weengaa a béhabwiinen pie, mwomwon nina e pwo wo Padué, ânebun ke é jena. Be é ânebun, ke e te picani ne konye, ke time e uce pwocuhinaado tenye ko ni ta pwo tenye. Ke é jena, ke e pwo me nye mwomwon ne he pwahamiin, wogenye nina genye céihi ne ko Kériso.

E pajuujihi ni patén na a céihi tenye

27 É mulang, ke o te tice watihen me nye pipii denye, ke o te piticenaado ne ko a bwo piténédehi ne ni patén. Be ana a junaado, ke a céihi‡.

28 Be é pii tewé pie: Wo Padué, ke e pwo me nye mwomwon ne he pwahamiin, mu ko a céihi tenye. Kehe time uce é mu ko a bwo pacuwohi nen denye ni patén.

† 3:24 3.24 *A péém na e ne ha awiemenye me weeng—La réconciliation.* Ni pwooti naa, ke lé âibu me ni pwooti ce: *mwomwon ne he pwahamiin (justifié).* É mu ko anaa, ke geme ne mwo hen, he ni béé duaan ne ha a tii ce. Omehi *Mwomwon* ne ha a Niinaado (*Vocabulaire*) ha anebwén ko a tii. ‡ 3:27 3.27 *Grek: Kona ade a watihe a bwo pipii denye? Te tice. É mu ko ade? Kona é mu ko ni penem? Ūhu, te é mu ko a céihi.*

29 Woté, [go niimihi pie] wo Padué, ke te Padué he lépwo Juif cehi? Ke kona time uce Padué he ce béén mwo? Uhuu, be Padué he a bwohemwo ati§!

30 Be te céiu cehi Padué. Ke weeng pana e bo pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin wo lépwo Juif, mu ko a céihi telé. Ke weeng mwo, na e bo pwo me lé mwomwon ni béé puapulie, mu ko a céihi telé mwo.

31 Kehe icehi ana nye nemwo niimihi pie, pitice-naado ne ko ni patén, wonaa mu ko a céihi tenye. Ūhu! Time uce wonaa! Be a céihi tenye, ke e *pajuujihi ni patén.

4

Pa acéihi wo Abérama

1 Nye o pii pie woté ne ko *Abérama, pa wati-henye*? De ace cemen ko ni penem na e pwo?

2 [Te tice.] Be time uce é mu ko nina e pwo, celi me caa pace apulie celi e *mwomwon ne he pwahamii Padué. Ke time uce jan me e pipii den.

3 Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *E céihi ne ko Padué wo Abérama, ke é mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin.* *Genèse 15.6*

3:29 3.29 Roma 10.12 § 3:29 3.29 *Bwohemwo ati*—Grek: *Ni béé puapulie (les païens).* 3:30 3.30 Deutéronome 6.4; Galat 3.20

3:31 3.31 Mataio 5.17 * 4:1 4.1 *Abérama, pa watihenye*—Grek: *Abérama, pa watihenye ne ha a éé apulie.* Wo Abérama, ke pa watihe lépwo Juif. Kehe icehi ana e te â mwo pa watihe ati lépwona lé céihi ne ko Padué. Omehi ni niide a tii 11 me 12. 4:3 4.3 Genèse 15.6; Galat 3.6

⁴ Mepie e penem wo pace céiu apulie, ke a mwani na e hegi, ke time uce a âpipati, kehe te a cuhieng ne ha a penem den.

⁵⁻⁶ Kehe icehi ana time uce piwien ne ko pa apulie na nimen me wâé nang ne he pwahamii Padué, be te tice penem celi jan me e pwo. Kehe te ju a céihi ten cehi ne ko Padué. É mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo me e mwomwon ne he pwahamiin.

Wo pa daame *Davita, ke e pwonyebi ha a pipwodéén de ni apulie na lé wonaa, ke e pii pie:

⁷ **Adéi ni apulie na e pétaabwon
ni ta pwo télé wo Padué,
ke e pineuhi ni huô télé na ta.*

⁸ *Adéi nina time e uce piniimihi
ni ta pwo télé wo Padaame.*

Psaume 32.1–2

Time uce a tegoop @ ana e pwo me wâé genye

⁹ A pipwodéén [na e pii wo Davita] ke he te a de ni *Juif cehi? Ūhu! Te a de ati ni bele. Be li e caa mi pii pie: *E céihi ne ko Padué wo Abérama, ke é mu ko a céihi ten, ke wo Padué, ke e pwo me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin.* *Genèse 15.6*

¹⁰ Kona he éniile celi wo Padué, ke e pwo me e mwomwon wo Abérama, ne he pwahamiin? Wieli é alecehe a *tegoop ten? Ūhu, time uce é alecehen, kehe te é ânebun.

¹¹ Be wo Padué, ke e te pwo me e mwomwon ne he pwahamiin, he mwo te time uce pwo a tegoop

ten, mu ko a céihi ten. Ke é alecehen, ke e hegi a inen ko a tegoop ten.

Ke me wonaa, ke e â pa caa te ati nina lé céihi ne ko Padué, na time uce tegoop jélé. Ke wo lépwonaa ati, ke wo Padué, ke e caa pwo me ni apulie na lé mwomwon ne he pwahamiin.

¹² Ke te pa caa mwo te lépwona tegoop jélé [wo lépwo Juif] hemepie lé céihi pwohewieng. Be weeng, ke e céihi ne ko Padué, ânebuhe a tegoop ten.

A piapwo te Padué ne te ni acéihi

¹³ E pii te Abérama me ni piebehieng wo Padué pie: «É bo ne tewé a bwohemwo ati.» Time uce é mu ko ana e piténehi ni patén wo Abérama. Kehe e wonaa ten wo Padué, be e caa pwo me e mwomwon ko a céihi ten.

¹⁴ Be hemepie a adéihi naa, ke me a de nina lé piténehi ni *patén de Moosé, ke wieli o te piticenaado ne ko a céihi, me ali e pii wo Padué.

¹⁵ Ūhu! Ni patén, ke e te ju pébé cehi a kuhinaado [te lépwona lé mulie ne he ni patén. Be pwocoon me lé âcehin ati]. Be hemepie te tice patén, ke wieli o te tice bwopwonen me nye caada ni patén.

¹⁶ A adéihi na e pii [wo Padué] ke e âbé mu ko a *pipwoééhe tice ja kon den, wonaa mu ko a céihi te Abérama. Ke lé â mu hen ne ni piebehieng. Ke time uce a de lépwonaa cehi na lé âcehi ni patén; kehe te a de ati nina lé céihi ne ko Padué, pwohewii Abérama.

Ke e â caa tenye ati,

17 pwohewii ana e pii ten [wo Padué] ne he ni tii iitihii pie: *É pwo me wogo pa caa te ni bele na hiwon.* *Genèse 17.5*

E caa tenye wo Abérama, be e céihi ne ko Padué. [Be e temehi pie, e bo pacuwohi a *piapwo ten ânebun.] Be weeng na e pamulipi mwo nina lé caa mele, ke weeng mwo, na e ne ana mwo coho na mwo time genye uce téele tooli ne éni pwo bwohemwo.

18 Éa, e te mu ucéihi wo Abérama ali e pii ten wo Padué, ke e te uca. Be e te céihi ne ko Padué, he li e pii ten pie: *O te junihe hiwon ni piebehiko.* *Genèse 15.5*

É mu ko anaa, na e â *caa te ni bele na hiwon.* *Genèse 17.5*

19 Ke mang a céihi ten. Kehe icehi ana a naado na pwocoon, be e o caa pwo 100 ko ni jo hen, ke caa e mwonu me e mele. Ke wo Sara, ê mwoden, ke caa time uce jan me pwo naîn.

20 Kehe icehi ana time uce pinekepé ne ten ko a piapwo te Padué. Ke e te pipamwoiueng ko a céihi ten, ke e te pipaunu Padué.

21 Be e te temehi pie, te junihe pwojunuu Padué, me e pacuwohi ali e caa mi pii ten.

22 Ke weengaa kuti, na wo Padué, ke *e pwo me pa apulie na e mwomwon ne he pwahamiin.* *Genèse 15.6*

A pwooti me denye mwo

23 Ni pwooti naa, ke time uce ni de Abérama cehi.

24-25 Kehe te ni pwooti me denye mwo. Be e te muko alihi ni céihi tenye wo Padué, ke e bo

hegikenye. Weeng na e ne Iésu, Padaame henye, beme e mele ne ko ni ta pwo tenye. Ke e pwo me e mulie cemwo mu ha amele, beme e pwo me wogenye ni apulie na nye mwomwon ne he pwahamiin.

5

A péém ha awiemenye me Padué

¹ Wo Padué, ke e pwo me wogenye ni apulie na mwomwon genye ko ni céihi tenye. Ke é jénaa, ke genye mu ha a péém me Padué, na e pwaadeniin bé wo Padaame henye, Iésu Kériso.

² É mu ko a céihi tenye ne kon, ke caa jan me nye too Padué, be e pwaadeniinye wo Iésu. Ke genye caa hegi a *pipwoééhe tice ja kon den, ke genye caa mulie hen jénaa. Ke genye caa pipwodéén, be genye caa *cumang ne ha a céihi tenye, pie, genye o hegi a cemenye: a bwo mu tenye pele Padué, ne ha a bwo ubwo na a wâé ten*.

³ A céiu mwo, ke genye pipwodéén ne he ni picani tenye, be genye temehi pie, e pwo beme nye *ucéihi ne ha a céihi.

⁴ Ke heme nye wonaa a bwo ucéihi nen, ke genye cumang ne he ni tacebwén. Ke me genye cumang, ke o piubwo da a céihi tenye, heme genye ucéihi [a bwopiinen ânebun de Padué].

⁵ Ke mang a céihi tenye ne kon, be time e bo uce patupwokenye mwo wo Padué. Be caa tidi ni pwonimenye a pipwoééhe ten na te junihe ubwo,

* **5:2 5.2** Grek: *Be é mu kon na tehi ne tenye a pipwoééhe tice ja kon naa, na genye cumang ne hen. Ke genye pipwodéén ne ha a céihi ko a wâé te Padué.* **5:3 5.3** Cang 1.2–3; 1 Pétéru 1.5–7

na e pipwaadeniin bé na a *Jenen Iitihi na e caa ne tenye.

E mele me denye he mwo ta genye

⁶ He mwo te tice niihenye, ke wo Kériso, ke e caa mele me denye, wogenye ni apulie na ta genye, ha a benaamwon na e caa te pacuwohi wo Padué.

⁷ Caa te junihe pwocoon me nye mele me de pa apulie na mwomwon a mulihen. Ke meniing pie, o pwo ace niihenye, me nye mele me de pace apulie celi te junihe wâé nang.

⁸ Kehe icehi ana e mele me denye wo Kériso, he mwo ni apulie na ta genye. É mu ko anaa, na wo Padué, ke e habwii a bwo eânimen denye.

⁹ Ke é jena ni, ke e caa pwo me nye *mwomwon ne he pwahamiin, ko a cewéhe Kériso. Ke me e pwo a naado na ubwo na wonaa, ke e bo celuimikenye koja a kuhinaado [ha a Tan na e bo tauti ni apulie hen wo Padué].

¹⁰ Be é he mwo pita genye me Padué, ke e ne a péém ne hadeniinye me weeng, ko a mele te pa Naîn. Ke me e wonaa tenye he mwo ta genye, ke é jena ni, [he genye caa béén] ke [nye temehi pie] e bo te celuimikenye ko a bwo mulie cemwo te pa Naîn.

¹¹ Ke genye pipwodéén, me pipaunueng ko Padaame henye Iésu Kériso, na e caa ne a péém naa.

Adamu me Iésu Kériso

12 [Weengi ana e tuie]: E caa tuie ne pwo bwohemwo a Ta†, watihen wo pa apulie na te céiu nang, na wo *Adamu. Ke a Ta, ke e pwo me nye mele, wogenye ati ni apulie. Be é mu kon na nye tai pwo nina ta, ke genye o tai mele.

13 Be caa e éni pwo bwohemwo a Ta, ânebuhe a bwo ne te *Moosé ni patén de Padué. Kehe icehi ana he mwo te tice patén, ke time genye uce pinenimenye ne ko ni ta na nye pwo.

14 Be wo Adamu, ke e pwo ana e paciitih kon wo Padué. Ke tabuhi ha a benaamwon de Adamu, tehene nge ko Moosé, ke te junihe pwo niihe a mele ne ko ni apulie. Ke te piwien ne kolé, heme time lé uce pwo celi ta, pwohewii ana e pwo wo Adamu.

Ke wo Adamu, ke e déme pana e bo tuie, [wo Iésu Kériso].

15-16 Kehe icehi ana time uce piwielu. Be a ta na e pwo wo Adamu‡, ke te junihe ité koja a âpipati na e ne wo Padué, na e pwaadeniin bé wo Iésu Kériso. Be é mu ko a ta pwo te Adamu, ke lé tai mele ati ne ni apulie. Kehe é mu ko ana e pwo wo Kériso, ke lé tai hegi a *adéihi na e ne wo Padué, ne ha a pipwoééhe tice ja kon den.

Be a ta na e pwo wo Adamu, ke e pébé a tautinaado, me a kuhinaado. Ke a âpipati na e ne wo Padué, ke e pébé a bwo tuwokenye mu ha a ta, wogenye ni apulie na hiwon genye. Te

5:12 5.12 Genèse 3.6; Roma 6.23 † 5:12 5.12 A Ta—*Le péché, le mal*. A ta na e mu he ni pwonime ati ni apulie, ke e cinelé me lé pwo nina ta. É ne he ni pwahamii tii 5—8, ke e cihe wo Paulo ko a Ta pwohewiin hemepie pa apulie. 5:13 5.13 Roma 4.15 ‡ 5:15-16 5.15-16 *Wo Adamu*—Grek: *Wo pa apulie na te céiu nang*.

piwien, heme te junihe hiwon ni ta pwo tenye. Be te junihe pwojunuu ni pipwoééhe tice ja kon de Padué koja a ta na e pwo wo Adamu.

¹⁷ Be é mu ko a ta na e pwo wo pa apulie na te céiu nang, wo Adamu, ke e piwéden koja ati ni apulie na a mele. Kehe icehi ana wo Padué, ke e ne tenye a *adéihi ten, na e pwaadeniin bé wo pa apulie na te céiu nang, wo Iésu Kériso. Ke e pwo me [pwohewiin heme time nye mu uce téele pwo celi ta, beme] wogenye ni apulie, na nye mwomwon ne he pwahamiin. Ke e pwo me nye piwéden, ne ha *a ju mulip.

¹⁸ [É pii mwo pie]: É mu ko a huô na ta na e pwo wo pa apulie na te céiu nang, ke tai tauti ati ni apulie, ke pwocuhinaado telé. Kehe é mu ko a huô na wâé na e pwo wo pa apulie na te céiu nang, ke wo Padué, ke e tuwo ati ni apulie mu ha a ta, beme lé mulie. Ke e pwo me ni apulie na lé mwomwon ne he pwahamiin.

¹⁹ Be wo pa apulie na te céiu nang, wo Adamu, ke time e uce piténede Padué. Ke é mu ko anaa kuti, ke lé caa pwo nina ta ati ne ni apulie. Kehe wo pa apulie na te céiu nang, wo Iésu Kériso, ke e te piténede Padué. Ke é mu ko anaa, na wo Padué, ke e pwo me ni apulie na lé mwomwon ne he pwahamiin.

Piwéden a pipwoééhe te Padué

²⁰ É he e tehenebé ni patén, ke piubwo da a Ta. Kehe icehi ana te junihe ubwo kaaole a adéihi te Padué.

21 É he ni benaamwon ânebun, ke e piwéden a Ta, ke e pébé a mele. Ke é jena a ni, ke e piwéden a pipwoééhe tice ja kon de Padué. Ke e pébé céiikenye a péém, me a mwomwon, na e pwaadeniin bé wo Iésu Kériso, Padaame henye. Ke etenye a *mulie dieli mwo ne pele Padué.

a mulihenye na mwo coho

6

(Pwahamii tii: 6—9)

Me puukenye, ke nye mulie cemwo me Kériso

¹ Ade aceli genye o pii? Kona genye o mwo tee cuwo ko pwo nina ta, beme wo Padué, ke me e bo habwii tenye a *pipwoééhe tice ja kon den?

² Ūhu! Genye nemwo pwo nina wonaa! Be caa te tice junuu a Ta ne konye*. Ke é ko ade na nye mwo te cuwo ko pwo ana ta?

³⁻⁴ Be geé caa te temehi ehi pie, é mu ko a bwo puukenye ko a tabe, ke caa céiu genye me Kériso Iésu. A bwopiinen pie, he li puukenye, ke pwohewiin heme nye mele, ke neduwokenye me weeng. Kehe icehi ana ubwo *a wâé te Padué Caa, me a junuun. Be e pamulipi Kériso mu ha amele, ke o wogenye mwo, ke nye o mulie ha a mulie na mwo coho.

A mulihenye me de Padué

⁵ Be caa céiu genye me weeng ko a bwo mele tenye. Ke o te céiu genye mwo me weeng ne ha a mulie cemwo tenye mu ha amele.

5:21 5:21 Roma 6.23 * 6:2 6.2 Caa te tice junuu a Ta ne konye—Grek: *Genye mele ne ko a Ta.* 6:3-4 6.3 Galat 3.27 6:3-4 6.4 Kolosé 2.12

⁶ Wâé heme geé temehi ehi jena a pie: A muli-henye ânebun, ke e caa mele ne ko a *kuricé me Kériso. Ke e caa pwo me tieden a junuu a Ta†, na e mu he ni pwonimenye. Ke caa time genye uce ni *apenem tice ja kon de a Ta.

⁷ Be wo pana e mele, ke caa tuwoeng koja a junuu a Ta.

⁸ Heme nye mele me Kériso, ke genye céihi mwo pie, nye o mulie cemwo me weeng.

⁹ Be nye caa temehi pie, é he e mulie cemwo mu ha amele wo Kériso, ke time e bo uce mele mwo. Be a mele, ke caa tice niihen ne kon.

¹⁰ Be é he e mele wo Kériso, ke e caa pé a junuu a Ta‡, dieli mwo. Ke é jena, ke e mulie ha a mulihen me de Padué.

¹¹ Ke wogewé mwo, ke wâé heme geé temehi pie, pwohewiin heme geé caa mele, ke caa tice junuu a mele ne kowé. Ke geé mulie me de Padué, be caa céiu gewé me Kériso Iésu.

¹² Ke wâé heme geé mulie pwohewiin heme te tice junuu a Ta ne he ni ééwé na e bo mele ha ace céiu tan. Ke geé nemwo piténe dehi nina te nimewé kon na ta.

¹³ Geé nemwo ne ce béé duaan ne ko ni ééwé me bépwo na a Ta. Kehe geé pinekewé te Padué, beme geé pipwoeabwé ten, be wogewé ni apulie na geé caa mulie cemwo mu ha amele.

¹⁴ Be caa time uce ni patén nina lé pihuôkewé, kehe caa te a pipwoééhe tice ja kon de Padué. É

6:6 6.6 Galat 5.24 † **6:6 6.6** A Ta—Péché. Omehi note ko Roma 5.12. ‡ **6:10 6.10** E caa pé a junuu a Ta—Grek: E mele ne ko a Ta.

6:11 6.11 2 Korénit 5.15; Galat 2.19 **6:12 6.12** Genèse 4.7 **6:13 6.13** Roma 12.1 **6:14 6.14** 1 Ioane 3.6

mu ko anaa, ke geé nemwo pwo me e pihuôkewé na a Ta.

Wogenye ni eabwé te Padué

¹⁵ Genye nemwo pii pie: «Genye pwo ana ta, be e pihuôkenye na a pipwoééhe tice ja kon de Padué, kehe caa time uce ni patén!»

¹⁶ Ūhu! Kona time geé uce temehi pie, hemepie geé pinekewé te pace céiu apulie, beme geé apenem tice ja kon den, ke te weeng na geé piténeeng. Hemepie geé pipwoeabwé te a Ta, ai hemepie geé pipwoeabwé te Padué. Mepie geé piténehi a Ta, ke geé o mele, ke me geé piténehi Padué, ke e o pwo me wogewé ni apulie na geé *mwomwon ne he pwahamiin.

¹⁷ Nye tai pipwo-olé te Padué henye. Be é ânebun, ke geé pipwoeabwé te a Ta. Ke é jena ni, ke geé caa piténehi ni pwooti na geé hegi he ni ju pwonimewé.

¹⁸ Ke é jena ni, ke caa tuwokewé koja a Ta. Ke geé caa pipwoeabwé te [Padué, beme geé pwo] ana mwomwon, ke wâé.

¹⁹ É te temehi pie, te junihe pwocoon ne kowé, me geé temehi ehi. A watihen me é pwo-ocine ko a mulihenye ati he ni tan§. Ânebun, ke pwohewiin heme wogewé ni apenem tice ja kon de a Ta. Ke geé patupwo ati ni ééwé, beme geé mulie ha a mulie na ta, ke mwiihi. Ke é jena ni, ke geé caa penem [de Padué]. Ke wâé heme geé patupwo ati ni ééwé, beme geé pipwoeabwé ten, ke me geé

6:16 6.16 Ioane 8.34; 2 Pétéru 2.19 § **6:19 6.19** 1re & 2e phrases—Grek: *É cihe ha a bwomu tenye ni apulie, wonaa mu ko a bwo tice niihewé ne ha a éé apulie.*

pwo ana wâé. Ke geé pipwocilekewé, [beme wâé ten gewé].

²⁰ É he geé pipwoeabwé te a Ta, ke time geé uce picuwokowé me geé âcehi ni pihuô te Padué*.

²¹ He ade ace utehe a penem dewé? Tanim gewé heme geé niimihi jenaa ni! Be ni naado naa, ke e pébé a mele.

²² É jenaa ni, ke caa tuwokewé koja a Ta, ke geé caa â pipwoeabwé te Padué. Ke a utehe a penem dewé, ke me wâé te Padué a mulihewé. Ke é mu ko anaa, ke e mu kowé a *mulie dieli mwo, ne pele Padué.

²³ Be a cuhi a Ta, ke a mele. Kehe wo Padué, ke e te ju ne tenye me tice ja ko a mulie dieli mwo, na e pwaadeniin bé wo Kériso Iésu, Padaame henyé.

7

Tuwokenye koja ni patén

¹ Lépwo bééng ne he nii Kériso, é niimihi pie, me geé temehi a bwomune ni patén. Be e pihuôkenye ne ni patén, heme nye mwo te mulie.

² Pwohewii ê toomwo na e caa piaten, be caa cieeng ne ko pa aiu hen, heme e mwo te mulie wo panaa. Kehe mepie e caa mele, ke caa te jan me e piaten mwo*.

³ Ke hemepie e â mwode pace céiu aiu, heme e mwo teko mulie wo pa aiu hen, ke genye pii pie e bune aiu [be time e uce piténehehi ni patén]. Kehe icehi ana hemepie e mu pele pace céiu aiu, alecehe

* **6:20 6.20** Ni pihuô te Padué—Grek: *Nina mwomwon.* **6:23 6.23**

Roma 5.12,15 * **7:2 7.2** Caa te jan me e piaten mwo—Grek: *Caa tuwoeng koja a patén na e cieeng ne ko pa aiu hen.*

a bwo mele te pa aiu hen, ke caa time e uce bune aiu, ke caa time e uce caada ni patén.

⁴ Ke wogewé mwo, wogewé ni acéihi bééng, ke te piwien ne mwo konye. Be caa time e uce ciekenye mwo ne ni patén†. Be caa wogenye ni apulie te Kériso, pana e caa mele me denye‡, ke e mulie cemwo mu ha amele. Ke é mu ko anaa, ke wáé heme a mulihenye, ke me e ne ce acehin celi wáé, me de Padué.

⁵ Be é ânebun, he genye mwo te mulie cehi nina nimenye kon na ta, ke ni patén, ke e pwo me piubwo da ni bwo niimihinaado na ta ne he ni éénye. Ke é mu ko anaa, na genye o mele.

⁶ Kehe icehi ana é jenaar, [ke wo Padué] ke e caa tuwokenye koja ni patén na e pwocuhinaado tenye§. Ke genye caa pipwoeabwé te Padué, ne ha a bwomunen na mwo coho. Be genye piténéde a *Jenen Iitih, kehe time uce ni *patén de Moosé.

Nye âde a ta na e konye

⁷ Kona nye pii pie, ni patén, ke ta? Úhu! Be te é mu ko ni patén, na é temehi ana ta. Be mepie tice patén*, ke time uce jan me é temehi pie, ni bwo niimihinaado tong, ke ta.

7:4 7.4 Roma 6.2,11 † **7:4 7.4** *Be caa time e uce ciekenye mwo ne ni patén*—Grek: *Geé mele ne ko ni patén.* ‡ **7:4 7.4** *Pana e caa mele me denye*—ai *Ke caa céiu genye ne ha a één, a puco te ni acéihi ati.* § **7:6 7.6** Roma 8.2, 6.4 § **7:6 7.6** *Na e pwocuhinaado tenye*—Grek: *Be genye mele ne ko ni patén na e pwo me imwikenye.*

7:7 7.7 Exode 20.17; Deutéronome 5.21 * **7:7 7.7** *Be mepie tice patén*—Grek: *É hemepe te tice patén celi e pii pie: «Go nemwo pwo me gaale a pwonimem ko ace céiu naado.»*

⁸ [É o cihe ko a Ta, pwohewiin heme pace céiu apulie]: A Ta, ke e hane kong ace bwopwonen, ne ko ni patén, beme e pamulipihi ati ni muko pétaapwo naado na ta, na nimung kon. Ke e ne ha a pwonimung, ni bwo niimihinaado na ta. Be mepie tice patén, ke te tice junuu a Ta†.

⁹ É he mwo te tice patén, ke é te mulie. Kehe me e âbé ni patén, ke a Ta na e mulie kong,

¹⁰ ke e pébé a mele. [Geé alihi pie] e ne a patén den [wo Padué] beme é mulie kon, kehe icehi ana a patén naa, ke e pwo me é mele.

¹¹ Be a Ta, ke e pé a patén, beme e patiedeniéo, ke e pwo me é mele.

¹² Mepwo é ne ko ni patén, ke a naado na iitihi, [be e âbé mu ko Padué]. Ke ni cuwo nahi huô, na e mu he ni patén, ke mwomwon, ke wâé me denye.

¹³ Kona a naado na wâé, ke e o pwo me é mele? Uhu, time uce wonaa. Be e pé ana wâé na a Ta, beme e pwo me é mele. Ke, me e pwo anaa, ke e habwii pie, te junihe ta nang. [Mepwo é ne ko a huô, ke e paciitihi konye, me nye nemwo pwo ana ta.] Ke a Ta, ke e pé a huô, beme nye junihe pwo ana ta, kojan ânebun‡!

A pa na junihe pwo niihen

¹⁴ Genye caa te temehi ehi pie, e âbé mu ko Padué ne ni patén. Kehe icehi ana woéo, ke pa apulie na tice niihung. Ke é caa â *apenem tice ja kon de a Ta.

† **7:8 7.8** *Te tice junuu a Ta—E caa mele a Ta.* Omehi mwo note ko Roma 5.12. **7:11 7.11** Genèse 3.13 **7:12 7.12** 1 Timoté 1.8 ‡ **7:13 7.13** Dernière phrase—Grek: *É mu ko a patén, ke e pihabwiieng a Ta pie, caa te junihe ta wéden.*

15-16 Ke time é uce temehi ehi aceli é pwo. Be time é uce pwo ana nimung kon, kehe é pwo ana time uce nimung me é pwo. Ke é mulang, he na é bwo temehi pie, ni patén, ke a naado na wâé.

17 Be time uce woéo na é pwo anaa, kehe a Ta na e kong.

18 É te temehi pie, time e uce mu kong a wâé, mu ko ana woéo, ke pa apulie na tice niitung. Be é heme nimung me é pwo ana wâé, ke pwocoon.

19-20 Éa, time é uce pwo ana wâé na nimung kon. Kehe é pwo ana ta, na time uce nimung kon. Ke me wonaa, ke [pwohewiin heme] time uce woéo na é pwo anaa, kehe a Ta na e kong.

Woo na e celuimiéo?

21 É te temehi pie, pwo a ‘patén’ [na e kong]. Weengi: Me nimung me é pwo ana wâé, ke time uce jan. Ke é te cuwo ko pwo ana ta.

22 Geé alihi pie, é ne ha a ju pwonimung, ke wâé tong a patén de Padué.

23 Kehe icehi ana pwo a céiu ‘patén’ na e ha a ééng: a patén ko a Ta. Ke lu pipwopa me ana nimung kon. Ke a patén naa, ke pwohewiin heme e pééo, me e neéo he karépu.

24 Au, mwolihi! O woo celi e o celuimiéo koja a pwonimung na taŠ, na e o pééo nge ha amele?

25 Te icehi Padué na e pwaadeniin bé wo Padaame Iésu Kériso*! Wâé heme nye picedieng!

7:15-16 7.15 Galat 5.17 7:23 7.23 Galat 5.17; 1 Pétéru 2.11
 Š 7:24 7.24 Pwonimung na ta—Grek: *Éé apulie*. 7:25 7.25 1
 Korénit 15.57 * 7:25 7.25 1re, 2e phrase—Grek: *Kehe icehi ana
 [genye] pipwo-olé te Padué ko Iésu Kériso, Padaame henye*.

[Weengi a bwopiine ana é pii]: Nimung me é piténedehi a patén de Padué, kehe icehi ana tice niihung, ke é tee piténedehi a patén ko a Ta.

8

E tuwokenye koja a ta wo Padué

¹ Nina lé mu ko Kériso Iésu, ke te tice tautinaado, ke kuhinaado telé*.

² Be, me woéo ko Kériso Iésu, ke e ne tong a mulip na a *Jenen Iitihí. Ke e caa â patén dong na mwo coho, ke e tuwoéo koja a patén na e pééo nge ha a Ta†, ke a mele‡.

³ Mepwo ni *patén de Moosé, ke pwocoon me e tuwokenye, be tice niihen [me e pitaatéhi ni pwonimenye na ta]. Kehe icehi ana e caa tuwokenye wo Padué. Be e caa nebé pa Naîn beme pa apulie pwohewiikenye, wogenye nina ta genye, beme e tuwokenye koja a Ta. Ke e caa pwo me tieden a Ta naa§, na e pihuôhi a éé apulie,

⁴ beme nye mulie cehi a patén den na mwomwon. Be caa time nye uce mulie cehi nina nimenye kon na ta, kehe genye mulie ko a Jenen Iitihí.

⁵⁻⁶ Be wo lépwona lé âcehi nina nimelé kon na ta, ke lé te piténedehi ni naado naa. Ke lé â benihi a mele. Kehe wo lépwona lé âcehi a Jenen Iitihí, ke

* **8:1 8.1** Ni béé tii iitihí he pwo grek, ke e hen ni pwooti ce: *Be lé mulie cehi a Jenen Iitihí, kehe time uce âcehi ana nimelé kon na ta.*

† **8:2 8.2** A Ta—Omehi a note ko Roma 5.12. ‡ **8:2 8.2** (Niide a tii)—Grek: *Be a patén de a Jenen [Iitihí] ke a mulie na e ko Iésu Kériso, ke e caa tuwoéo koja a patén ko a ta, ke a mele.* § **8:3 8.3** E caa pwo me tieden a Ta naa—Grek: *E tauti a Ta naa, ke e pwocuhinaado ten. (Condamner).* **8:4 8.4** Galat 5.16,25

lé te piténeeng. Ke pwo ne telé *a ju mulip me a péém.

⁷⁻⁸ Heme nye âcehi nina nimenye kon na ta, ke o te pwocoon me nye piténehehi ni patén de Padué, ke pwocoon me wâé genye ne he pwahamiin. Ke genye âdeeng, me lépwona lé téétieng.

Nye âcehi a Jenen Iitih

⁹ Kehe icehi ana wogewé, ke caa time geé uce âcehi ni bwo niimihinaado tewé naa. Be geé caa piténehehi a Jenen Iitih te Padué, na caa e kowé. Wo pa apulie na time uce e kon a Jenen Iitih te Kériso, ke time uce pa apulie te Kériso.

¹⁰ Kehe icehi ana wogewé, ke e kowé wo Kériso. Ke me e bo mele a ééwé watihen a Ta, ke a juuju mwo pie, [wo Padué, ke e pwo me pwohewiin heme time geé mu uce pwo celi ta, beme] wogewé ni apulie na mwomwon gewé ne he pwahamiin. Ke e pwo me geé mulie na a Jenen Iitih ten*.

¹¹ Éa, e bo mele a ééwé, kehe icehi ana heme e kowé a Jenen Iitih, ke e bo pamulipikewé wo Padué, pwohewii a bwo pamulipi Kériso Iésu mu ha amele.

E pwo me wogenye ni naî Padué

¹² É mu ko anaa, wogewé lépwó bééng ne he nii Kériso, be pwohewiin heme pwo kérédi tenye. Be [heme nyé mulie ha a Jenen Iitih] ke time genye uce mulie cehi nina nimenye kon na ta.

8:9 8.9 1 Korénit 3.16, 12.3 **8:10 8.10** Galat 2.20 * **8:10 8.10**
 Grek: *Ke hemepie e mu kowé wo Kériso, ke a juuju pie, e o mele a éé apulie koja a Ta, kehe icehi ana a Jenen Iitih, ke [e ne] a mulie, mu ko a bwo mwomwon [Padué].*

13 Be, me geé mulie cehi ninaa, ke geé o mele [dieli mwo]. Kehe icehi ana hemepie geé pwo me e mele ni bwo niimihinaado naa, mu ko a Jenen Iitih, ke e o mu kowé a ju mulip.

14 Be wo lépwona lé mulie cehi a Jenen Iitih te Padué, ke lépwo naî Padué.

15 Ke, me nye hegi a Jenen Iitih, ke time e uce ciekenye me e pwo me mwotikenye. Kehe e pwo me wogenye ni naî Padué. Ke e picani tenye me nye toii da céii Padué, me pii ten pie: «Pa Caa tong!»

16 Ke e *pajuujihi ne te a jenenye na a Jenen Iitih pie, wogenye ni naî Padué†.

17 Ke me genye naî Padué, ke genye o hegi a *adéihi na e caa pii ânebun pie, e bo ne te a bele ten. Ke genye bo tai hegi me Kériso. Be, me nye mu he ni picani pwohewiieng, ke genye hegi mwo *a wâé pwohewiieng.

A adéihi tenye na mwo e lang

18 É niimihi pie, ni picani tenye jena, ke te junihe wahin koja a wâé na ubwo na e bo ne tenye wo Padué.

19 Be ati ni naado na e caa tabuhi‡ [wo Padué] ke lé ucéihi ha a picani ace benaamwon celi e bo habwii a bwo ubwo na a wâé te ni naî wo Padué.

8:13 8.13 Galat 6.8; Kolosé 3.5 **8:15 8.15** Maréko 14.36; 2 Timoté 1.7 **8:15 8.15-17** Galat 4.5-7; Pii Beetih 21.7 **8:16 8.16** 2 Korénit 1.22 † **8:16 8.16** Ai, *A Jenen Iitih, ke lu pajuujihi me a jenenye pie genye caa naî Padué.* ‡ **8:19 8.19** *Ati ni naado na e caa tabuhi*—A bwohemwo me ati ni naado na e pwon, me ati a miiden me ni ceni. *La création.*

20-21 Be ati nina e tabuhi wo Padué, ke pwocoon me lé pwo me junihe wâé, be élé ha apwohi§. Kehe lé ucéihi a tan na e bo tai tuwolé hen, mu he ni penem tice ja kon, na e pwo me nyaale ke tépu jélé. Ke lé bo tai mu ha a wâé* te Padué me ni naîn.

22 Ke genye tai temehi pie, ati ni naado, ke lé cewé ko ni bwo picani telé, pwohewii ê toomwo na e piâbeele ewa.

23 Ke wogenye mwo, ni naî Padué, ke genye ko cewé he ni pwonimenye, ucéihi a benaamwon na e bobé tuwokenye wo Padué. Ke genye bo pimu ibu me weeng, dieli mwo†. Kehe é jenaá, ke e caa ne tenye a Jenen Iitihî, na a bécéiuhé âpipati na e caa pii ânebun wo Padué pie, me e bo ne tenye.

24 Be e caa celuimikenye, beme nye o hegi ati ni adéihi naa, na nye mwo ko ucéihi‡. Ke é heme nye caa alihi ana genye mwomwohi, ke a céihi tenye, ke time uce a ju céihi. Be time genye uce *ucéihi ne ha a céihi ana caa etenye.

25 Kehe me genye céihi ne ko ana time genye uce alihi, ke genye cumang ne ha a bwo piuca tenye.

E picani tenye a Jenen Iitihî

8:20-21 8.20 Genèse 3.17-19 § **8:20-21 8.20-21** 1re e phrase—Grek: *Be ana e ne [pwo a bwohemwo wo Padué] ke e mu haahi ni pihuô te ni béé naado na piticenaado ne kon.*

* **8:20-21 8.20-21** *Ke lé bo tai mu ha a wâé... ai O pwo ace ceme: a bwo mu telé ne ha a bwo ubwo na a wâé ten.* **8:23 8.23** 2 Koréni 5.2-4 † **8:23 8.23** *Genye bo pimu ibu me weeng, dieli mwo—Grek: Genye o lépwo naîn. (L'adoption).* ‡ **8:24 8.24** 1re e phrase—ai *Be e caa celuimikenye, mu ko a céihi tenye ne kon.*

²⁶ A céiu mwo, ke e âbé picani tenye na a Jenen Iitihi, wogenye nina pitice niihenye [ke wahin ni céihi tenye]. Be time genye uce temehi ehi ace bwo pwoiitihi. Kehe e cewé ko pwoiitihi me denye na a Jenen Iitihi. Ke a pwopwoiitihi ten, ke piwéden ati koja ni pwooti tenye.

²⁷ Be wo Padué, ke e te alihi ana e he pwonime pa apulie, ke e te temehi ana nime a Jenen Iitihi me e ilehi. Be a Jenen Iitihi, ke e pwoiitihi cehi ana te nime Padué kon, me de ni apulie ten.

²⁸ Be genye temehi mwo pie: Ati ni naado ke lé tuie, beme béwâé genye, wogenye nina eânimenye te Padué, wogenye na e todekenye âcehi *a bwo niimihinaado ten.

²⁹ Be e caa mi pipégalikenye ânebun. Ke e caa mi pihuôhi ânebun pie, me genye pwohewii pa Naîn, pa cuwo lépwo âjiénen na hiwon jélé.

³⁰ Be woélé na e te mi pipégalilé ânebun wo Padué, ke e caa te todelé mwo. Ke woélé na e caa todelé, ke e pwo me lé *mwomwon ne he pwahamiin. Ke e bo pwo me lé mu pelen, ne ha a bwo ubwo na a wâé ten.

Te tice aceli e pipapiidenikenye koja a pipwoééhe te Padué

³¹ He ade aceli genye o pii celi piwéden? Heme caa wogenye ibu me Padué, ke woo celi e o pwobwonikenye [me piwéden kojakenye]? Te tice!

³² Be e caa te pawie pa ju Naîn [me e *âpwailo] me denye ati, ke time e uce celuimieng koja ni picani. Ke heme wonaa, ke kona woilu me pa Naîn, ke

time lu uce ne tenye me piticenaado ne kon ati ni naado? Uhuu!

³³ Ke kona o woo celi e o pipé ne ko nina e caa pipégalilé wo Padué? Te tice! Be te wo Padué, na e pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin.

³⁴ Ke o woo celi e o tautilé me pwocuhinaado telé? Te tice! Be e caa mele me delé wo Kériso Iésu.

Ke a céiu mwo: Ke e caa mulie cemwo mu ha amele, ke caa e *pwo a jui Padué, [beme e pihuôhi ati ni naado] ke e pwoiitihi me denye.

³⁵ Ke o ade mwo celi e o papiidenikenye koja a pipwoééhe te Kériso? Te tice! Time uce ni picani me téé, me ni bwo pinekepé tenye, me ni bwo pwotahinaado ne konye, me a menele, me ni bwo tice naamuunye, [me ni cunu] me ati nina abwobwo. Ke time uce a mele§ mwo, celi o jan me e pineitéékenye koja a pipwoééhe te Kériso.

³⁶ Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

*Wonaa mu kom,
me lé pwohuu teme,
ke lé taunukeme ati he ni tan.
Lé pwo me piticenaado ne kome,
pwohewii ni muto na lé péélé
nge ha a mwotaunuhi wota.*

Psaume 44.23

³⁷ Kehe icehi ana é ati ne he nina e tuie ne kome, ke geme te junihe piwéden, watihen wo pana e caa pipwoééheme.

³⁸⁻³⁹ Be é te céihi pie, te tice aceli jan me e pineitéékenye koja a pipwoééhe na e habwii tenye wo Padué, ne ko Kériso Iésu, Padaame henye:

8:33 8.33 Ésaïe 50.8–9 § **8:35 8.35** *A mele*—Grek: *A teua.* **8:36**
8.36 Psaume 44.23

Time uce a mele,
 time uce a mulip,
 time uce ni *âcêlo,
 time uce ni duéé,
 heme é jenea, heme é meé,
 heme ni pipwojunuun,
 heme é jeda, heme é jeoté,
 heme ati ni naado na e tabuhi,
 ke te tice aceli jan
 me e pineitéékenye
 koja a pipwoééhe te Padué!

a bele isaraéla me ni béé bele

9

(Pwahamii tii: 9—12)

E é niimi ni béén wo Paulo

¹ É pacihekewé jenea, ha a ju pwonimung, ke a juuju ana é pii, kehe time é uce gele. Be te céiu gemu me Kériso, ke e pihuôhi a *pwonimung na a *Jenen litihi. Ke weeng na e *pajuujihi nina é pii tewé:

² É jenea, ke te junihe piwahin jo, ke téé a pwonimung

³ ko ni âjiénung juif, a bele *Isaraéla. Be hemepie jan me é picani telé [me celuimilé] ke wieli me e o piapwoéo wo Padué, ke me e neitééo koja Kériso.

⁴ Be e te pipégaliilé wo Padué, beme a bele ten, ke me lé naîn. Ke e caa te habwii telé a bwo ubwo na a wâé ten. Ke e *piapwo ne telé, ke e ne telé ni patén. Ke e ne telé mwo a pihuô, beme lé pwoiitihi ten [ha a juuju]. Ke e ne telé a *adéihi na e caa te mi pii telé ânebun.

⁵ Be ni watihelé, ke ni apulie na pwonaado ne kolé ne he pwahamiin. Ke e wie mu kolé wo Kériso, beme pa apulie pwohewiikenye*. Wáé heme nye tai pipaunu Padué dieli mwo, na e daaité koja ati ni naado†!

Lépwo ju naî Padué

⁶ Heme wonaa, ke kona genye o niimihi pie, time e o uce pacuwohi nina e pii ânebun wo Padué? Uhuu! E caa te pacuwohi, be a ju bele te Padué, ke te junihe ubwo koja a bele Isaraéla‡.

⁷ A céiu mwo, ke time uce wo lépwona lé tai wie mu ko *Abérama, na tai lépwo ju naîn. Be e pii te Abérama pie: *Wo lépwo piebehiko, li é piilé, ke lé o bo pituie mu ko pa naîm Isaaka.* *Genèse 21.12*

⁸ [Kehe te pwo mwo ni béé naî Abérama.] A bwopiinen pie, ni ju naî Padué, ke time uce nina lé tuie mu ko aceli nime pa apulie kon§, kehe wo lépwona lé tuie mu ko a bwopiinen ânebun de Padué.

⁹ Ke weengi ana e pii wo Padué, te Abérama [he li e piapwo ne ten]: *É heme é bo âmwobé he na céiu jo, ha a benaamwon ce, ke wo Sara, é mwodem, ke e bo picile pa cuwo nahi aiu.* *Genèse 18.10*

¹⁰ [Ke e te cuwo, pwohewii a bwopiinen den. Ke mepwo é ne ko pa ewa aiu naa] ke wo Isaaka, pa

* **9:5 9.5** *Beme pa apulie pwohewiikenye*—Grek: *Ha a éé apulie.*

† **9:5 9.5** Dernière phrase—ai [*Wo Kériso*] *ke e nihe wéden koja ati ni naado, be weeng Padué, na pipaunueng dieli mwo.* ‡ **9:6 9.6**

Grek: *Kehe icehi ana a pwooti te Padué, ke time uce pitalupe. Be a bele Isaraéla, ke time uce ati lépwona lé piâbeele mu ko Isaraéla.* **9:7**

9.7 *Genèse 21.12* **9:8 9.8** *Galat 4.23* § **9:8 9.8** *Mu ko aceli nime pa apulie kon*—Grek: *Mu ko a éé apulie.* **9:9 9.9** *Genèse 18.14*

watihe lépwo *Juif. Ke é alecehen, ke lu piaten me Rébéka, ke e picile lupwo naîn wo Rébéka*.

¹¹⁻¹³ Ke e pii ten wo Padué pie, wo pa cuwon Ésaü, ke e bo pipwoeabwé te pa ciéen, Iakobo. Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *É piwâé Iakobo koja Ésaü.*

Malachie 1.2-3

E te mi pii anaa, he mwo te time lu uce tuie wo lupwo péidu. Ke mwo te tice ta me wâé celi lu pwo. Ke e wonaa ko a bwo pipégali nen den wo Padué, beme e pacuwohi a bwo niimihi nen den. Be e te pipégali ni apulie, kehe time uce é mu ko ce penem delé.

Te wo Padué cehi na e pipégali

¹⁴ Kona genye pii pie, time e uce mwomwon wo Padué? Úhu!

¹⁵ Be e caa pii te *Moosé pie: *É o pipwoééhe paceli te nimung me é pipwoééhen, ke é o piwâé paceli te nimung me é piwâéeng.*

Exode 33.19

¹⁶ Be te wo Padué na e niimihi pie me e pwo ana wâé me denye. Kehe time uce é mu ko aceli te nimenye kon, me ce penem denye.

¹⁷ Caa te tii ne he ni tii iitihi pie, e pii wo Padué te Faraô, pa daame ne *Aigupito, pie: *Woéo pana é pwo me go daame, beme é habwii a junuung ne kom, ke me lé o temehi a niing, ati pwo a bwohemwo.*

Exode 9.16

¹⁸ Be hemepie nime Padué, ke e o pipwoééhe ni béén, ai e o pwo me mwoiu ni puni ni béén.

* **9:10 9.10** Grek: *Ke a céiu mwo, ke wo Rébéka, ke e picile [lupwo] naî Isaraéla, mu ko Isaaka, pa caa tenye.* **9:11-13 9.12** Genèse 25.23

9:11-13 9.13 Malachie 1.2-3 **9:15 9.15** Exode 33.19

9:16 9.16 Éféso 2.8 **9:17 9.17** Exode 9.16

E pwo ana nimen kon

19 Wieli go o pii tong pie: “Hemepie wo Padué na e ne tenye me nye pwo ati ni huô tenye, ke kona é ko ade na e mwo cihe tenye mwo? Be time uce jan ne konye me genye pwo me mwoiu ni puninye ne kon!”

[Ke é hegi ne tem pie]: “Kona wogo ke woo, me go pwobwonieng?”

20 Ke kona a naado na pwo, ke he e te pii te pana e pwo, pie: “É ko ade na go pwo me woni jo?”

Ûhu!

21 Be wo pa apwo ila pule, ke e o te pwo aceli te nimen kon ko a pule ten. Ke mepie te nimen, ke e o te pwo ko a pule naa, ace tam celi junihe wâé, me ace tam celi penem kon ati he ni tan.

22 Wonaa ne mwo ko Padué. Be mepie nimen, ke te jan me e habwii a okéé ten, me a junuun, me e tanahi ni apulie na ta jélé†. Kehe icehi ana e te junihe picani ne kolé.

23 Ke nimen mwo me e pipwoééhe ni béén, beme e patemehi telé a bwo ubwo na a wâé ten. Be e caa ni pipégalié, beme lé hegi a wâé ten naa.

Time e uce tode lépwo Juif cehi

24 Wogenye lépwo apulie naa! Time e uce todekenye cehi mu ha awieme lépwo Juif, be te é mu mwo ha awieme nina time uce ni Juif.

25 Be e pii ne kolé, ne ha a tii te péroféta Osé, pie: *A bele na time uce a bele tong, ke é o caa pii kolé*

9:20 9.20 Ésaïe 29.16, 45.9 9:21 9.21 Jérémie 18.6 † 9:22 9.22
Ni apulie na ta jélé—Grek: *Ni apulie na wâé heme titéélé.* 9:25
 9.25 Osé 2.25

jenea ni, pie “a bele tong”. Ke a bele na time é uce pipwoééhen, ke é o caa pipwoééhen. Osé 2.25

²⁶ Ânebun, ke é pii telé pie: “Time geé uce bele tong.” Ke é pii kolé jenea ni pie: “Wogewé ni naî Padué na e mulip.” Osé 2.1

*²⁷ Mepwo é ne ko lépwo Juif, ke e toii da wo péroféta Isaia, pie: Wo lépwo Isaraéla, ke o bo hiwon jélé, pwohewii ni won jeoté ticepwon. Kehe icehi ana o te ju a céiu duaan mu kolé na o *celuimi.*

²⁸ Be wo Padaame, ke e epin ko a bwo tauti na a bwohemwo ati. Ésaïe 10.22–23

*²⁹ Ke e te mi pii ânebun mwo wo Isaia, pie: Wo Padué na te junihe pwojunuun ne ko ati ni naado, ke e te necu ni béé piebehikenye, beme lé mulie. Be mepie time uce wonaa, ke o tai tiekenye, pwohewii lupwo pwomwo ubwo *Sodome me Gomore. Ésaïe 1.9*

Time lé uce céihi wo lépwo Juif

*³⁰ He ade ace bwopiine ati ninaa? Be genye alihi pie, wo lépwona time uce lépwo Juif, ke time lé uce hane Padué. Kehe icehi ana me lé caa â céihi ne kon, ke e pwo me lé *mwomwon ne he pwahamiin.*

³¹ Mepwo é ne ko lépwo apulie he a bele Isaraéla, ke lé hane ni patén, beme e pwo me lé mwomwon ne he pwahamii Padué. Kehe icehi ana time lé uce tooli.

³² Ke he é ko ade? Be lé hane me lé mwomwon, mu ko ni âpenem delé, kehe time uce é mu ko ace céihi telé [ne ko Padué]. Ke tacida mwodalé ne ko péi na e pwo me nye tupwo.

33 Be caa te tii ne he ni tii iitihi a pwooti te Padué,
 ce:
Go téne ani, go pa puapulie!
*É ne ha amu *Sion a péi*
na e pwo me lé tupwo ne ni apulie.
Kehe wo pana e céihi ne kon
ke time e o uce tupwo‡.

Ésaïe 8.14; 28.16

10

1 Ni bééng acéihi, te junihe nimung me *celuimi lépwo *Juif, a bele tong. Weengaa a pwoopwoitihi tong ne te Padué.

2-3 Be é temehi ehi pie, nimelé me lé âcéi Padué. Kehe icehi ana time lé uce temehi a pwaadeni Padué, beme lé *mwomwon ne he pwahamiin. Ke lé te â he ni pwaadeniilé, be lé piwâgo [beme lé piténedehi ni *patén de Moosé].

4 Kehe icehi ana é jenea ni, ke caa piticenaado ne ko ni patén, wonaa mu ko Kériso*. Be wo lépwona lé céihi ne kon, ke wo Padué, ke e tai pwo me lé mwomwon ne he pwahamiin.

E celuimi ati lépwona lé todeeng

5 Ânebun, ke a pwaaden me nye mwomwon ne he pwahamii Padué, ke me genye âcehi ni patén. Ke e pii ko ni patén wo Moosé, pie: *E ne a mulie te pana e piténedehi ati ni pihuô na e hen.* Lévitique 18.5

9:33 9.33 Ésaïe 28.16; 1 Pétéru 2.6 ‡ 9:33 9.33 Time e o uce tupwo—Grek: *O time uce tanim nang.* * 10:4 10.4 1re phrase—Grek: *E pacuwohi ni patén wo Kériso.* 10:5 10.5 Lévitique 18.5

⁶ Kehe icehi ana é jena ni, ke genye mwomwon ne he pwahamii Padué, mu ko a céihi tenye [ne ko Kériso]. Ke time genye o uce pitahimwokenye pie: “Woo celi e o taa he miiden?” beme e neopé céiikenye [paceli me e celuimikenye. Be e caa te opé] wo Kériso.

⁷ Ke time genye o uce pitahimwokenye mwo pie. “O woo celi e o ole ha amele†?” beme pamulipi mwo Kériso. Be e caa taamwo mu ha awieme ni amele.

⁸ [Ke e pébé céiikenye a bwo celuimikenye.] Kehe wâé cehi heme nye céihi ne kon.

Weengaa a pwooti na geme pipatemehi. Be e caa te pii mwo wo Moosé ne he ni tii iitih pie: *E mu mwonuko a pwooti. Be e mu pwom, ke e ha a pwonimem.* *Deutéronome 30.14*

⁹ Be, heme go pii beetih ko a pwom pie, wo Iésu Kériso, ke Padaame, ke heme go céihi ha a ju pwonimem pie, e pamulipieng mwo wo Padué mu ha amele, ke o celuimiko.

¹⁰ Be hemepie go te junihe céihi ne kon, me pii beetieng, ke e o celuimiko wo Padué, ke e o pwo me go mwomwon ne he pwahamiin‡.

¹¹ Be caa te tii ne he ni tii iitih pie: *Wo pana e céihi ne kon, ke time e o uce tupwo§.* *Ésaïe 28.16*

¹² Ke [é ne ha a pwooti naa, ke] te tice pipuwohe lépwo Juif, me ni béén na time lé uce Juif. Be te céiu

10:6 10.6–9 Deutéronome 30.12–14 † **10:7 10.7** Amele—Grek: *Pwon na tice anebwén kon, Oolaa (‘Abîme’)*. Omehi Pii Beetih 9. ‡ **10:10 10.10** Grek: *E o mwomwon wo pana e céihi ne ha a pwonimen; ke o celuimi wo pana e pii beetih ko a pwon.* **10:11**

10.11 Ésaïe 28.16 § **10:11 10.11** Time e o uce tupwo—Grek: *O time uce tanim nang.* **10:12 10.12** Apostolo 15.9

Padaame helé ati, na e ne a wâé ten, me de nina lé todeeng.

¹³ Be pwohewii ana caa tii mwo ne he ni tii iitihi pie: *O celuimi nina lé tode Padaame.* Joël 3.5

Pipatemehi a Pwooti Wâé

¹⁴ O woté ko ace bwo tode Padaame, hemepie time genye uce céihi ne kon? Ke o woté ko ace bwo céihi ne kon, hemepie time genye uce téne ce pwooti kon? Ke o woté ko ace bwo temehieng, hemepie te tice celi lé pipatemehieng?

¹⁵ Ke o woté ace bwo pipatemehieng, hemepie te tice paceli pahedeeng me e pii? Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: **Adéihi a bwo tuie te lépwona lé patemehi a péém, ke nina lé pipatemehi a Pwooti Wâé.* Ésaïe 52.7

¹⁶ Ke time uce woélé ati [lépwo Juif] na lé piténe dehi a Pwooti Wâé. Be e pii wo péroféta Isaia, pie: *Padaame, he woo paceli e céihi ne ko ni pwooti teme?* Ésaïe 53.1

¹⁷ A céihi, ke e âbé mu ko ana genye téne; ke ana genye téne, ke e âbé mu ko a pwooti ko Kériso heme lé pipatemehi.

¹⁸ Ke mepwo é ne mwo ko lépwo Juif, ke kona time lé uce téne a pwooti naa? Uhuu. Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

Caa te pipatemehi

ne pwo a bwohemwo ati.

E â die ha a pwonehi a bwohemwo

ne ni pwooti ten.

Psaume 19.5

19 Ai, kona time lé uce temehi a pwooti? Uhuu! Be e caa te mi pii ânebun wo Padué, na e pwaadeniin bé wo Moosé, pie:

*É o pwo me geé pitaaba
ne ko ana time uce a ju bele.*

*É bo pwo me geé okée
ne ko a bele
na time uce pitemang.*

Deutéronome 32.21

20 Ke time uce piwâ Isaia me e pii a pwooti ce, na e âbé mu pele Padué, pie:

*Nina time lé uce haneéo,
ke lé caa tooéo.
Ke nina time lé uce todeéo,
ke é caa pihabwiiéo telé.*

Ésaïe 65.1

21 Ke e pii mwo ne ko lépwo *Isaraéla wo Padué pie:

*É cine ngen ni ing céii a bele naa,
he ni tan ati.
[Kehe time lé uce âbé céiiéo.]
Be te junihe mwoiu ni punilé.
Ke time lé uce piténédeéo.*

Ésaïe 65.2

11

Time e uce jéin ne ko lépwo Juif

1 Me nye pii pie woté? Kona e te jéin wo Padué ne ko a bele ten, [wo lépwo *Juif]? Ûhu! Be woéo ke pa Juif*, pa piebehi *Abérama, mu ha a pwomwoiu te *Benjamin.

2 Ûhu, time e uce jéin ne ko a bele ten wo Padué, be e caa te mi pipégalié ânebun.

Be geé caa te temehi ehi, ana e pii wo péroféta *Élia ne ko panaa. Be genye caa pine ne he ni tii iitihi pie, e pitéteiminaado te Padué wo Élia, ne ko a bele *Isaraéla.

3 Ke e pii pie: *Au, Padaame! Lé caa taunu lépwo péroféta tem. Ke lé tanahi ni *apwoâpwailo tem. Ke te woéo cehi na é mu. Ke nimelé mwo, me lé taunuéo.* **1 Rois 19.10**

4 Ke ade aceli e hegi ne ten kon wo Padué? E pii ten pie: *Uhuu, lé mwo te mu nina 7000 apulie tong, na time lé uce tidihi jililé he pwahamii pa duée, Baal†.* **1 Rois 19.18**

5 Ke te piwien jena. Be te pwo a nehi a bele Isaraéla na e pipégalieng wo Padué, beme e den, ha a *pipwoééhe tice ja kon den.

6 Ke time e uce pipégalié mu ko ace huô telé. Be mepie wonaa, ke wieli a pipwoééhe ten, ke time uce a pipwoééhe na e ne me piticenaado ne kon‡.

11:1 11.1 1 Samuel 12.22; Psaume 94.14; Filipi 3.5 * **11:1 11.1** Pa Juif—Grek: Pa Isaraéla. **11:3 11.3** 2 Rois 19.10,14 **11:4 11.4** 1 Rois 19.18 † **11:4 11.4** Baal—Pa céiu duée he lépwo apulie ha amu Kanana, a amu na lé pé wo lépwo Isaraéla. Ke wo lépwo béé Isaraéla, ke lé jéité ne ko Padué, ke lé pwoiitihi me de Baal. **11:6 11.6** Galat 3.18 ‡ **11:6 11.6** Ni béé tii iitihi he pwo grek, ke e hen ni pwooti ce: *Be lupwo naado na time uce piwien.*

⁷ A bwopiinen pie woté anaa? Wo lépwo Juif, ke lé hane [a péem delé me Padué] kehe icehi ana time lé uce tooeng na a ubwo kolé, be mwoiu ni punilé; kehe te icehi nina e pipégalilé wo Padué.

⁸ Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:
*E pwo me lé pule wo Padué,
 beme tice celi lé temehi.
 Ke e pwo me lé bwi
 ke me bwéjé jélé dieli jena.*

Deutéronome 29.3; Ésaïe 29.10

⁹ E pii mwo wo pa daame *Davita [te Padué] pie:
Go ne cuhinaado te nina ta jélé.

*Lé piwiinaado me ûdu.
 Ke o wâé heme bitehi ati ninaa,
 beme o a pwojé ne ha a pwaaden,
 beme lé tupwo ne hen.*

¹⁰ *Go pwo me bwi jélé,
 beme tice celi lé alihi!
 [Go ne telé ni picani me ni téé]
 celi me time o uce pé kojale.
 Ke me cii ni jéilé!*

Psaume 69.23–24

Téhi ne te ni béé bele

¹¹ É tahimwohi pie: He lé tupwo dieli mwo wo lépwo Juif? Ūhu. [Mwo te ju wonaa ha a cuwo céiu benaamwon]. Ke é mu ko anaa, na *celuimi ni béé bele, ke e â pitaaba a bele Isaraéla.

¹² Be, me time lé piténede Padué wo lépwo Juif, ke [time lé uce hegi ati ni adéihi ten. Ke] é mu

ko anaa, ke e te junihe *adéi nina time uce ni Juif éni pwo bwohemwo. Kehe icehi ana lé bo te tai cuwoda mwo wo lépwo Juif. Ke é ha a tan naa, ke o te junihe ubwo a adéihi [me denye ati].

¹³ Mepwo é ne kowé, wogewé na time geé uce Juif, ke [e pahedeéo ngen wo Padué, beme] é *apostolo tewé. Ke a penem naa, ke te junihe wâé tong.

¹⁴ Ke me é ko wonaa, ke lé o pitaaba wo lépwo âjiénung, lépwo Juif, beme o celuimi ce béén mu kolé.

¹⁵ É he e jéin ne kolé wo Padué, ke e ne a péém ne ha awieme ni béé bele, éni pwo bwohemwo, me weeng. Kehe e bo te hegi mwo lépwo Juif, ke é ha a tan naa, ke lé o pwohewii ni amele na lé mulie cemwo!

Neko gaale ko a bele ten

¹⁶ [Hemepie lé apulie te Padué wo lépwo watihe lépwo Juif, ke te piwien ne mwo ko ni piebehilé.] Be mepie a bécéiuhe mepwoloa, ke me a de Padué, ke a pwoloa ati, ke te a de Padué. Ke te pwohewii mwo a acuwo. Be mepie ni waan, ke ni de Padué, ke ni dihen, ke te ni den mwo.

¹⁷ Be a bele Isaraéla, ke pwohewii a céiu acuwo, na pwopweehi kon, ne ha apwoamu te Padué. Ke e caa tahagéi ni béé dihen. Ke wogo, pana time uce pa Juif, ke go pwohewii a dihe acuwo na te ité. Ke e paatiko ne ko a acuwo na pwopweehi kon. Ke me wonaa, ke wogo mwo, ke go ûdu a duhi a acuwo naa. Ke pwo a cemem, mu ha adéihi

te Padué, na e pii ânebun, he li e *piapwo ne te Abérama[§].

¹⁸ Ke go nemwo pipii dem! Go nemwo niimihi pie, wâé go koja a dihe acuwo na tahagéi. Be time uce wogo na go pé ni waan, kehe ni waan na lé pééko!

¹⁹⁻²¹ A juuju pie, e tahagéi ni béén, be time lé uce céihi. Ke wogo, ke e paatiko ne ko ali acuwo, mu ko ana go céihi. Ke wieli go bo pii pie: “E caa tahagéi ali dihen, beme woéo, ke me paatiéo ne ko ali acuwo.” Kehe icehi ana go pipwocile! Be mepie e tahagéi a ju dihen, ke wieli e o pipwohewiin ne mwo kom. É mu ko anaa, na é pii pie, go nemwo pipii dem!

²² Go alihi: Wo Padué ke te wâé nang ne konye. Kehe icehi ana e tauti mwoiuhi nina time lé piténeeng*. Ke wâé nang ne kom, heme go te cuwo ko pwo ana nimen kon. Ke mepie time uce wonaa, ke e o tahagéiko mu ko ali acuwo.

²³ Wieli lé o bo mwojuia mwo wo lépwo Juif, me lé céihi ne ko Padué. Ke mepie wonaa, ke pwo a junuun me e paatilé mwo ne ko a acuwo.

²⁴ Be he li e paatiko, wogo pa dihe a acuwo na te ité go, ne ko a acuwo na pwopweehi kon, ke time uce a naado na me pwo. Ke mepwo é ne ko lépwo Juif, ke te lépwo ju dihe a acuwo. Ke te ju ticecoon ne ko Padué, me e paatilé mwo ne ko a acuwo.

E bo celuimi a bele Isaraéla

§ **11:17 11.17** Dernière phrase—Grek: *Pwo dem mu ko a waan.* **11:22 11.22** Ioane 15.2,4 * **11:22 11.22** Nina time lé piténeeng—Grek: *Nina lé tupwo.*

²⁵ Éa, lépwo bééng ne he nii Kériso, geé nemwo pipii dewé! Be te junihe hiwon ni naado na time geé uce temehi. Ke nimung me geé temehi nina e bo tuie ne ko lépwo Juif, ni naado na e ha aduwo ânebun.

Weengi: Hemepie muhi te ce béén me lé céihi, kehe icehi ana o time lé uce cuwo ko wonaa. Be âcehi *a bwo niimihinaado te Padué, ke lé o âbé céiieng ni béén na time lé uce Juif. Ke me lé tai âmwobé céii Padué, ke lé o tabuhi céihi mwo wo lépwo ju Juif†.

²⁶ Ke, é ha a benaamwon naa, ke o celuimi a bele Isaraéla. Be caa te tii ne he ni tii iitihi [a pwooti te Padué ce] pie:

*E bo âbé mu *Sion
wo pana e bo celuimikenye,
beme e tuwo ni piebehi Iakobo‡.*

²⁷ *Be é piapwo ne télé pie,
é bo pétaabwon ni ta pwo télé.*

Ésaïe 59.20; 27.9

²⁸ A juuju pie, hiwon lépwo Juif na muhi télé ko a Pwooti Wâé. Ke é mu ko anaa, ke lé pwobwoni Padué. Ke anaa, ke o wâé me dewé, wogewé na time geé uce Juif. Kehe icehi ana e caa pipégali

† **11:25 11.25** Grek: *Time uce nimung me geé niimihi pie lépwo atemehinaado. Wâé heme geé temehi a bwo niimihinaado na binyi ce: Lé bo pwo mwoiu pun a hiwon ko lépwo Isaraéla, die ko aceli lé bo taabé ati wo lépwona time uce lépwo Juif.* **11:26 11.26** Ésaïe 59.20–21 ‡ **11:26 11.26** Iakobo—Pa watihe ati lépwo Juif. Omehi mwo Abérama me Isaaka me Iakobo ne ha a Niinaado (*Vocabulaire*) ha anebwén ko a tii. **11:27 11.27** Jérémie 31.33–34

lépwo Juif wo Padué, beme a bele ten, ke e *pi-apwo ne te ni watihelé, be te junihe eânimen delé.
 29 Ke time e o uce pé mwo ana e caa ne. Ke time e o uce jéin ne ko lépwona e caa todelé.

30-31 Ânebun, ke wogewé [na time geé uce Juif] ke time uce nimewé ko Padué. He muhi te lépwo Juif me lé hegi ni adéihi ten, ke e uce ne tewé§. Kehe icehi ana [é ha ace céiu tan] ke e bo te ne telé mwo ni adéihi ten.

32 Ke e caa te pwo me wonaa*, beme e habwii tenye ati a pipwoééhe ten.

Junihe ubwo a pipwoééhe te Padué

33 Te junihe ubwo Padué! Ke te junihe ubwo a pipwoééhe ten, me ni naado na wâé na e pwo! Te junihe e daaité kojakenye, ke e bwolu ni bwo temehinaado, me ni bwo niimihinaado ten! Woo celi e temehi ni pihuô ten? Ke woo celi e temehi ce bwo penem den†?

34 Be caa te tii ne he ni tii iitih pie:

*Woo celi e temehi
 a bwo niimihinaado te Padaame?
 Woo paceli me e pacémunieng?*

Ésaïe 40.13

35 *Woo celi e ne ten ce naado,
 beme e ujen ne ten wo Padué?*

§ 11:30-31 11.30-31 2e phrase—Grek: *Time lé uce piténeedeeng, ke geé hegi a pipwoééhe.* * 11:32 11.32 *E caa te pwo me wonaa—Grek: Wo Padué, ke e ne lépwo apulie me time lé uce piténeedeeng.*

11:33 11.33 Ésaïe 55.8-9 † 11:33 11.33 Grek: *E bwolu ni wâé me ni bwo temehinaado me ni bwo niimihinaado te Padué. Pwocoon me nye temehi ni pihuô ten, ke pwocoon me nye tooli ni pwaadeniin.* 11:34 11.34 Ésaïe 40.13; 1 Korénit 2.16

11:35 11.35 Job 41.3

Job 41.3

³⁶ Be ati ni naado, ke e te tai âbé mu kon. Be te weeng na e pwo ati ni naado, me den. E pelen *a wâé dieli mwo. Amen!

a cémun ko a mulihenye

12

(Pwahamii tii: 12.1—15.13)

A âpwailo na mulip

¹ Ni bééng ne he nii Kériso, e te junihe pipwoéhenye wo Padué, ke e pwo nina wâé me denye. É mu ko anaa, ke é ilekewé, ha a ju pwonimung pie, geé pinekewé ati ne ten, beme geé pwohewii a *âpwailo na mulip na te junihe wâé ten. Ke weengaa kuti a ju pwoopwoiitihî, na wâé me geé ne ten.

² Geé nemwo pipwohewii ni apulie pwo bwohemwo. Kehe geé pinekewé te Padué, beme e taatéehi ni pwonimewé [me ni bwo niimihinaado tewé, me ni bwomu tewé]. Be me wonaa, ke geé o temehi, ke geé o pwo ana te nimen kon, na juuju, ke wâé, ke hején.

Pétaapwo ne tenye ni pétaapwo âpipati

³ Mepwo é ne kong, ke e te ju ne tong, me tice cuhi, ni wâé ten wo Padué [he e pipégaliéo me é *apostolo ten. É mu ko anaa, na o jan me] é pii pie: Go nemwo niimihi pie, pipwonaado ne kom. Ūhu,

go pwo me piwahin go, ke go pininim ehi. Ke go piomeko ehi, ne ha a céihi na e ne tem wo Padué.

⁴ Be, hiwon ni piduaan ne ha a éénye. Ke te muko pétaapwo pi-ité ni penem delé.

⁵ Ke wonaa ne konye, wogenye na hiwon genye. Be céiu a éénye, ke céiu genye me Kériso, ke te muko pétaanye [ni penem denye].

⁶ Be e te muko ne tenye ni muko pétaapwo âpipati wo Padué [beme nye pipwoeabwé ten].

Ke wonaa, he e ne tem a penem ko péroféta, ke wâé heme wogo pa apipépwooti ten, âchehi a ja ko a céihi tem.

⁷ Ke me e ne tem me go picani te ni béén*, ke wâé heme go picani télé. Ke me e ne tem me go pwocémun, ke go pwocémun.

⁸ Ke me wogo pa apamwoiu ne ni béén, ke go pamwoiulé. Ke me wogo pa âpipati, ke go ne, ke go nemwo pine jahi. Ke me wogo pa apipé bele, ke go pwo ha a ju pwonimem. Ke me wogo pa apwo na wâé me de ni béén, ke me go picani télé, ke go pwo ha a pipwodéén.

A cémun ko a mulihe pa acéihi

⁹ Mepwo é ne ko a pipwoééhe tewé, ke wâé heme a ju pipwoééhe. [Geé nemwo gahe pwo.] Kehe wâé heme geé téétihi me mwiihi ati nina ta, ke geé mu ko ana wâé.

¹⁰ Ke geé pipwoééhewé he ni ju pwonimewé, be wogewé lépwo âjién ne he nii Kériso. Ke geé nihe pipaciitikewé.

12:4 12.4-5 1 Korénit 12.12,27 **12:6 12.6-8** 1 Korénit 12.4-11;
1 Péteru 4.10-11 * **12:7 12.7** *Go picani te ni béén*—Weengaa a
bwopiine a *dikone*. **12:10 12.10** 1 Péteru 1.22

11 Geé pipwoeabwé te Padaame, ke geé nemwo pwoemaan. Kehe geé te ûmiê, ke geé penem me den, ati he ni niihewé me ni pwonimewé.

12 Geé pipwodéén he ni céihi tewé [ne ko ni *adéihi na e bo ne tewé wo Padué]. Ke mepie e tookewé ni picani, ke geé te cumang ne ha a piuca, ke geé te cuwo ko pwoitihî.

13 Ke mepie ni acéihi bééwé, ke me tice telé ce béé naado, ke geé ne telé. Ke geé hegi ehi nina lé âbé céiikewé.

14 Mepwo é ne ko nina lé pwotahi ne kowé, ke geé ile Padué pie, me e adéilé. Éa, geé ilehi a adéihi ten, ke geé nemwo piapwolé.

15 Geé pipwodéén me nina lé pipwodéén, ke geé é me nina lé é.

16 Wâé heme céiu gewé. Geé pwo me piwahn gewé, ke geé pwo ni penem na time uce nime lépwo béén me lé pwo. Geé nemwo pwo me piubwo gewé, ke geé nemwo niimihi pie geé nihe temehinaado†.

A huô tenye ne pele ni apulie ati

17-19 Hemepie jan, ke geé hane me geé mulie ha a péém, me woélé ati. Ke geé hane me geé pwo ana wâé, ne he pwahamii ni apulie ati. Lépwo ju bééng, heme lé pwo tewé celi ta, ke geé nemwo

12:12 12.12 1 Tésalonik 5.16–18 12:13 12.13 Ébêru 13.2 12:14 12.14 Mataio 5.44; 1 Korénit 4.12 12:16 12.16 Proverbs 3.7

† 12:16 12.16 Ai, Geé nemwo pipwoinen ne ko ni apulie. Kehe geé pwo me céiu a bwo pipwoéhelé tewé, pwohewiin heme tai pwonaado ne ko ati ni apulie. Ke geé nemwo pipaunukewé. Ke geé nemwo niimihi pie, geé te junihe temehinaado. 12:17-19 12.17 1 Tésalonik 5.15 12:17-19 12.19 Deutéronome 32.35; Mataio 5.39

pamwojuiéhi ne telé mwo. Kehe geé ne te Padué ninaa, be weeng, na e bo tauti, me pwocuhinaado telé ne ha a okéé ten. Be e pii wo Padaame, ne he ni tii iitihi pie:

*Te woéo cehi, na é bo uje
[ne te nina lé pwo nina ta].
Ke te woéo cehi,
na é bo te mukò ne telé
ce cemelé ko ni huô telé.*

Deutéronome 32.35

²⁰ Ke caa te tii mwo, ne he ni tii iitihi pie:

*Hemepie mene paceli pita geu,
ke go ne celi e wii.
Ke mepie nimen me e ûdu,
ke go ne ace ûden!
Ke a tanim kon ke o pwohewii
ace daapi celi éle ne pwo punin.*

Proverbs 25.21–22

²¹ Ke geé nemwo pwo me piwéden a ta. Kehe wâé hemepie geé pwo me e piwéden koja a ta, ana wâé.

13

Piténade lépwo apihuô ha amu

¹ Geé piténede lépwo apihuô ha amu. Be mepie lé pihuô, kehe te wo Padué na e nelé. Be te tice apihuô, hemepie time e uce ne ace mwomwon den wo Padué.

² Wo pana muhi ten me e piténedehi ni apihuô, ke e pwobwonihhi ana e pwo wo Padué, ke e bo hegi a kuhinaado ten.

³ Me nye pwo ana wâé, ke time o uce mwotikenye ko lépwona lé pihuô tenye. Kehe o mwotikenye kolé heme nye pwo ana ta. Anaa kuti na me go pwo ana wâé, beme wâé telé go.

⁴ Be wo lépwo apihuô, ke te pwohewii lépwo eabwé te Padué na me lé picani tem beme go pwo ana wâé. Kehe me go pwo ana ta, ke wâé heme mwotiko, be pwo a mwomwon delé me lé pwocuhinaado tem. Be weengaa mwo a penem na e ne telé wo Padué, beme e habwii a okéé ten ne ko lépwona lé pwo nina ta.

⁵ Ke é mu ko anaa, na wâé heme go piténédehi, beme time e o uce okéé ne kom wo Padué, ke me go piténédehi mwo a *pwocihe na e âbé mu ha a pwonimem.

⁶ Wâé mwo, heme go ne a mwani *cuih puni apulie. Be wo lépwona lé tai mwani, ke wo Padué na e ne telé a penem naa.

⁷ Ke go ne te ni béén ana me go te uje ne telé. Hemepie a cuih puni apulie, ke go pwocuhin. Ke mepie a piténédehi, ke go piténédehi. Ke mepie a pipwoiipihi, ke go pwoiipihi.

A pipwoééhe ke a patén denyé

⁸ Hemepie pwo ce kérédi tem, ke wâé heme go piepin ko pwocuhin. Kehe icehi ana te pwo a céiu naado, na time uce jan me go pwocuhin ati, ke a pipwoééhe! Be wâé heme go te cuwo ko pipwoééhe ni béén. Ke me go wonaa, ke go te piténédehi ehi ni patén.

9 Hiwon ni pihuô ne he ni patén. [Woélé ni béén]:

Go nemwo pibune;

Go nemwo taunuhi apulie;

*Go nemwo bune**;

Go nemwo pwo me ânenimem ko ni naamuu ni béén. *Exode 20.13–17*

Ke ni âne ati ni huô ce, ne pehi ni béén, ke caa e ibu ne ha a pwooti ce, pie:

Go pwo me eânimem de ni béén†, pwohewii a bwo pieânimem dem. *Lévitique 19.18*

10 Be mepie genye pipwoééhe pace céiu, ke caa te junihe pwocoon me nye pwo ten aceli ta! Be, me nye pipwoééhen, ke genye piténedehi ati ni patén.

Mulie ne ha a pwéélang

11 Geé ûmiê [ke geé mulie ha ana é ko pii tewé]. Geé temehi ehi a benaamwon na genye ko mulie hen. Be caa e mwonukenye a tan na e bwobe celumikenye hen wo Padué.

Ânebun, he genye mi céihi ne ko Kériso, ke mwo te e ité a tan naa. Kehe é jenea ni, ke e teko piâbé mwonukenye.

12 Be e caa âdé a bwén, ke e o caa taawie a téale.

13:9 13.9 Exode 20.13–15,17; Deutéronome 5.17–19,21 * **13:9 13.9**
Go nemwo bune—Ni béé tii iitihi he pwo grek, ke lé tii ni pwooti ce:
Go nemwo pii ce béé pwooti me go geti ce béé apulie. † **13:9 13.9**
Ni béén—Grek: *Pana e mu mwonuko, ai Pa ju béém.* **13:10 13.10** 1
 Korénit 13.4–7 **13:11 13.11** Éféso 5.14; 1 Tésalonik 5.6–7 **13:12**
13.12 1 Ioane 2.8

Ke me wonaa, ke wâé heme nye pétaabwon ni huô na ta, na nye pwo heme bwén. Ke genye pé ni naamuu pa, me nye pwopa ha a pwéélang.

¹³ Wâé heme geé mulie ha a mulie na mwomwon, ke wâé, ne ha a pwéélang. Geé nemwo junihe ûdu me wiinaado; ke geé nemwo pipule hauli me ni béén; ke geé nemwo pipwokon me piokée.

¹⁴ Kehe wâé heme céiu gewé me Padaame Iésu Kériso, me pwohewii a epwén toki na e kowé. Ke geé nemwo âcehi nina nimewé kon na ta.

14

Nye pipwoééhe @ nina mwo wahin ni céihi télé

Nemwo tautilé

¹ Go hegi ati nina mwo time uce mang ehi ni céihi télé, ke go nemwo tautilé me pipiilé.

² Be wogo, ke wieli te wâé tem ati ni wiinaado. Kehe icehi ana wo pana mwo time uce mang a céihi ten, ke wieli time e uce wii mewota*.

³ Ke go nemwo pipiitaeng. Ke wo panaa mwo, ke e nemwo tautiko mwo. Be e te tai hegikeu wo Padué.

⁴ He wogo ke woo, me go tauti pa eabwé te pa céiu? Be te icehi pa daame hen, na e bo te tautieng,

13:13 13.13 Luka 21.34; Éféso 5.18 **13:14 13.14** Éféso 5.11 **14:1 14.1** Roma 15.7 **14:2 14.2** Genèse 9.3–4 * **14:2 14.2** *Time e uce wii mewota*—Grek: *E te ju ânye madinaado cehi*. Omehi a niide a tii 21. Hiwon ni patén de ni Juif ne ko ni wiinaado. Kehe icehi ana e caa tuwokenye koja ninaa wo Kériso. **14:3 14.3** Kolosé 2.16
14:4 14.4 Mataio 7.1; Cang 4.11–12

hemepie wâé nang, ai hemepie ta nang†. Ke e bo te picani ten, [beme e pwo ana wâé].

⁵ Wonaa ne mwo ko lépwona lé niimihi pie, te pwo a tan na iitihi‡. Ke ni béén mwo, na lé niimihi pie, te piwien ati ni tan. Ke wâé heme lé te muko cile ehi ni bwo niimihi nen delé; ke me lé te muko cumang ne kon.

⁶ Wo lépwona lé pwo me time uce piwie ni tan, ke lé pwo beme lé paciiti Padaame Padué. Ke wo lépwona lé wii ati ni wiinaado, ke lé te wonaa mwo, beme lé paciitieng. Ke lé pipwo-olé ten ati kon. Ke wo lépwona time lé uce wii ati ni wiinaado, ke lé te pwo mwo anaa, beme lé paciiti Padué. Ke woélé mwo, ke lé pwo-olé ten.

Nye mulie me de Padué

⁷ Time nye uce mulie me denye cehi, ke time genye uce mele me denye cehi.

⁸ Be, heme nye mulie, ke wâé heme nye mulie me de Padaame. Ke me genye mele, ke genye mele me den. Be é ne ha a mulie, ke é ne ha a mele, ke wogenye, ke ni eabwé te Padaame.

⁹ Be e mele wo Kériso, ke e mulie cemwo mu ha amele, beme Padaame he ni amele, me nina lé mulie.

¹⁰ É mu ko ade, na wo lépwo béén mu kowé, ke lé tauti ni acéhihi béélé? Ke ni béén [na lé niimihi pie mang a céhihi telé] ke me lé nemwo tééti ni

† **14:4 14.4** Hemepie wâé nang, ai hemepie ta nang—Grek: *Hemepie e cuwo, ai Hemepie e tupwo.* **14:5 14.5** Galat 4.10–11 ‡ **14:5 14.5** Iitihi—Grek: *Nihe pwoaado ne kon koja ni béé tan.* **14:8 14.8** Galat 2.20 **14:10 14.10** 2 Korénit 5.10

béén. Be genye bo te tai cuwo, ânebuhe Padué ne ha atautinaado ten§.

¹¹ Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie:

Weengi a pwooti tong,

woéo Padaame na é ne a mulie.

É pii mwoiuhi pie:

Lé o tai âbé tidihi jililé ânebung,

me pipaunuhi a niing,

woéo Padué.

Ésaïe 45.23

¹² Be [o bo pwo a tan, na] e bo todekenye wo Padué, beme nye muko pii ten ni huô tenye.

Nemwo pwo me lé pwo nina ta

¹³ Genye nemwo tee cuwo ko pitauti me pipii ni béén. Wáé heme te tice ace céiu naado celi go pwo, celi me e tanahi a céihi te pa béém, ke me e pwo ana ta.

¹⁴ Mepwo é ne kong, ke e caa te patemehi tong wo Padaame Iésu, pie, te tice [wiinaado] celi e paciitihi konye. Kehe icehi ana wo pace céiu celi e niimihi pie, iitihi ace céiu wiinaado, ke te iitihi me den.

¹⁵ Ke go nemwo pwo me a wiinaado tem, ke me pwotahinaado ne ko pa céiu acéihi béém. Be, me go wonaa, ke caa time go uce mulie ha a pipwoéhe. Be wo Kériso, ke e te mele me den mwo.

§ **14:10 14.10** Grek: *Ke wogo, ke é mu ko ade na go tauti lépwo béém? Ai, Wogo, ke é mu ko ade na go pwohauli ne ko lépwo béém? Be genye bo tai cuwo ha a tautinaado te Padué.* **14:11 14.11** Ésaïe 45.23; Filipi 2.10–11 **14:14 14.14** Apostolo 10.15; Tit 1.15 **14:15 14.15** 1 Korénit 8.11–13

16 Wieli go bo temehi pie ana go pwo, ke a naado na time uce iitihi. Kehe icehi ana time uce wâé heme pii me ta [a nii Kériso]* mu ko ni huô tem.

17 A wiinaado me ûdu, ke time uce a junaado [me denye ni eabwé] ne ha a *Mwametau te Padué. Ana a junaado, ke a mulie na mwomwon [ne he pwahamii Padué] ke a péém, me a pipwodéén, na e ne tenye na a *Jenen Iitihi.

18 Ke me go wonaa a bwo pipwoeabwé tem me de Kériso, ke o wâé te Padué go. Ke o wâé mwo te ni apulie go.

E pébé a péém

19 Go pwo ni naado na me e pébé a péém, ke me e pamwoiuhi ni céihi te ni béém.

20 Ke go nemwo pwotahi ni penem de Padué ko ni wiinaado tem! A juuju be é teko pii pie, te wâé ne konye ati ni wiinaado. Kehe icehi ana time uce wâé heme go tanahi ni céihi te ni béén ko ni wiinaado na go wii, ai me go pwo me lé pwo nina ta†.

21 Ana wâé, ke me go wiinaado, me ûdu jahi. Go nemwo tanahi a céihi te pa béém, ko celi go wii me ûdu, hemepie ce mewota, ai ace tabe megele.

22 Ke [go nemwo pii hauli ni bwo niimihinaado tem ne ko anaa.] Go te cile anaa, beme o te wo Padué cehi na e temehi.

* **14:16 14.16** Pii me ta a nii Kériso—ai Pii me ta go. **14:19 14.19**
 Roma 12.18, 15.2 **14:20 14.20** 1 Korénit 8.13 † **14:20 14.20**
 Tanahi ni céihi...ai...pwo me lé pwo nina ta—Grek: Pwo me [lé] tupwo.

Mepwo wogo, ke o adéiko, heme time e uce cieko‡ ne he ni huô tem, me ni bwo niimihinaado tem.

²³ Kehe icehi ana me piwâ go me go wii ace céiu naado, ke [wâé heme go nemwo wii. Be] mepie go wii, ke go caa wie koja a céihi tem. Ke nina time e uce âbé mu ko a céihi, ke ta.

15

Genye pipwohewii Kériso

¹ Genye nemwo mulie me denye cehi. Wogenye nina mang ni céihi tenye, kehe wâé heme genye picani ne ko ni béén na time uce téele mang ni céihi telé.

² Ke genye piwâgo me nye pwo ce naado celi wâé telé, ke me genye pamwoiulé ne he ni céihi telé.

³ Be [genye âcéi] Kériso, pana time e uce mulie me den cehi. Be caa te tii ne he ni tii iitihi pie: *Me lé pipii me ta go, ke woéo pana lé pipii me ta jo.* *Psaume 69.10*

⁴ Ati ni pwooti he ni tii iitihi, ke caa te mi tii, beme pacémunikenye. Be lé pamwoiukenye, beme ubwo ni céihi tenye, he genye mwo ucéihi ha a piuca [ni *adéihi na e caa te mi pii ânebun wo Padué].

⁵ Be a piuca me a pipamwoiuhi, ke e te âbé mu ko Padué. Ke weeng mwo na e ne a niihenye beme nye cumang. Ke wâé heme e pwo me céiu gewé,

‡ 14:22 14.22 *Time e uce cieko*—ai *Te tice celi me e tautiko kon na a pwocihe na e âbé mu he pwonime.* Grek: *Time e uce pitautieng mwo.* 15:2 15.2 1 Korénit 10.24,33 15:3 15.3 *Psaume 69.10*

15:4 15.4 2 Timoté 3.16

ke me geé piténédekewé, pwohewii a huô te Kériso Iésu.

⁶ Ke é mu ko anaa, ke geé o tai pipaunu Padué, pa Caa te Padaame henye Iésu Kériso.

⁷ Geé pihegikewé ehi, pwohewii a bwo hegikewé te Kériso. Ke me wonaa, ke lé o pipaunu Padué [ne ni apulie].

E âbé wo Kériso me de ati ni bele

⁸ É pii tewé pie: E âbé [ne éni pwo bwohemwo] wo Kériso, beme e eabwé te lépwo *Juif, ke me e habwii pie wo Padué, ke e caa pacuwohi nina e caa pii ânebun te ni watihenye.

⁹ Ke lé o te pipaunu mwo Padué ne ni béén na time lé uce Juif, ko a bwo wâé nang ne kolé. Be caa te tii ne he ni tii iitihie pie:

*É o pwonyebi da;
me é pipaunuhi a niim
ne ha awieme ni bele.*

Psaume 18.50

¹⁰ Ke caa tii ne mwo ha a céiu duaan pie:

*Geé tai pipwodéén,
wogewé ni bele.*

*Geé tai pwonyebi
me a bele te Padué.*

Deutéronome 32.43

¹¹ Ke a céiu mwo, ke:

*Me lé pipaunu Padaame
ne ni apulie ati.*

Geé pwonyebi da a wâé ten,

wogewé ni bele!

Psaume 117.1

¹² Ke e pii mwo wo péroféta Isaia, pie:

*E bo cuwoda pa piebehi Jessé**

ke e bo pihuôhi ati ni bele.

[Te é mu kon, ni pipwowâé,

na e âbé mu ko Padaame.]

Te é mu ko weeng,

me lé céihi ne kon.

Ésaïe 11.10

¹³ Be wo Padué na e ne tenye a céihi, me nye mwo ucéihi [ati ni wâé na e bo ne tenye]. Wâé heme e pwo me hején ne kowé a péém me a pipwodéén. Be me wonaa, ke o ubwo da a céihi tewé, mu ko a junuu a *Jenen Itihi, ne ha a bwo ucéihi nen dewé.

E pipwoeabwé te Kériso wo Paulo

¹⁴ Lépwô bééng ne ko Kériso, é temehi pie, wogewé, ke ni apulie na wâé gewé. Ke geé temehi ehi [a bwo mulie ha a mulie na mwomwon]. Ke jan ne kowé me geé pipacémunikewé.

¹⁵ Kehe icehi ana time uce piwâ jo, me é paniim-ihî tewé ne ha a tii ce, nina geé caa picaa. Be wo Padué, mu ko a *pipwoééhe tice ja kon den,

¹⁶ ke e pwo me é pieabwé te Kériso Iésu me dewé, wogewé na time geé uce Juif. Ke é caa pé lé céiikewé a Pwooti Wâé ten, beme geé utepanu te

15:12 15.12 Ésaïe 11.10; Pii Beetihi 5.5 * **15:12 15.12** *Jessé*—Pa caa te pa daame Davita, pa piebehi Iésu Kériso. Omehi Mataio 1.1–6, Apostolo 13.22. **15:16 15.16** Roma 1.5, 11.13

Padué, na wâe me den. Be e pipégalikewé, beme geé apulie ten, ko a Jenen Iitihî†.

17-18 Ke é te junihe pipwodéén kuti ko a penem dong me de Padué. Time é uce pipii dong ko ce béé naado, kehe é te pii cehi ana e ne me é pwo wo Kériso, be céiu gemu me weeng. Ke e ne me lé piténe de Padué wo lépwona time uce lépwo Juif, mu ko a pwocihe me a huô tong.

19 [E pwo me tuie mu kong] ni inenaado ne ha a junuu a Jenen Iitihî; ni naado na lé téetihi ne ni apulie. Tabuhi mu *Iérusaléma, die ha a duaan Iliri, ke é caa pipatemehi pitihî a Pwooti Wâé ko Kériso.

20 Weengaa a penem dong na te junihe wâe tong: a bwo pipatemehi nen dong a Pwooti Wâé, ne he ni piduaa amu na time lé mu uce téne a pwooti ko Kériso. Be time é uce bahi ne mwo pwo a paan na e caa ne wo pace céiu‡.

21 Be é âcehi ana tii ne he ni tii iitihî pie:

*Time lé uce téne ce pwooti kon;
Te tice apulie celi pipatemehi telé
[a Pwooti Wâé].
Kehe lé bo tai alieng,
me temehi [Padaame].*

Ésaïe 52.15

A bwo engen de Paulo

22-23 Hiwon ni benaamwon na nimung me é âdé caniêkewé, kehe icehi ana te cuwo ko pipééo na a

† **15:16 15.16** Dernière phrase—Grek: *A Jenen Iitihî, ke e pwo me iitihî ke wâe te Padué a âpwailo.* **15:20 15.20** 2 Korénit 10.15–16

‡ **15:20 15.20** 2e phrase—Be time uce nime Paulo me e pé me den a penem de pace céiu. **15:21 15.21** Ésaïe 52.15 **15:22-23 15.22** Roma 1.13

penem naa. Ke é jena na ni, ke é caa panebwénihi a penem dong ne ha amu ce.

²⁴ Ke é piniimihi pie, hemepie é o caa â Espagne, ke é o mwo âdé cuwo pelewé [ne *Rome]. Be o wâé ne kong, heme wonaa. Ke é alecehen, ke géé bo picani tong, ne ha a bwo engen dong.

²⁵⁻²⁶ É jena na ni, ke é â Iéruusaléma, be é pé ngen a âpipati na lé ne wo lépwo acéihi na élé Macédoine me Akaï [na time lé uce Juif]. Be lé ileéo pie, me é pé lé a âpipati telé, ne te lépwo [Juif] na lé céihi ne ko Iésu, na élé Iéruusaléma. Be é pele lépwonaa, ke mwo te hiwon nina tice delé.

²⁷ Lé te junihe pipwodéén kuti wo lépwo Macédoine me Akaï, na lé picani telé ko ni delé. Be lé caa te junihe hegi mu kolé ni adéihi ne he ni pwonimelé.

²⁸ Mepie é ne telé ati [ni mwani] ke é bo âdé pelewé, hemepie é â Espagne.

²⁹ Ke é caa temehi pie, é o pé lé céiikewé a adéihi na hején, mu ko Kériso.

Geé pwoiitihhi me dong

³⁰ Lépwo bééng mu ko Kériso, é ilekewé pie, me géé te mwoiu ko pwoiitihhi te Padué me dong. Be nye caa pimu ibu ne ha a céihi ne ko Padaame Iésu Kériso, ne ha a pipwoééhe na e ne tenye na a Jenen Iitihhi.

³¹ Geé pwoiitihhi, beme time lé uce pwotahi ne kong wo lépwo *Judé na muhi telé me lé céihi ne ko Kériso. Ke géé pwoiitihhi mwo me de lépwo acéihi

15:25-26 15.25-26 Apostolo 24.17; 1 Korénit 16.1-4; 2 Korénit 8.1, 9.2,12 **15:27 15.27** 1 Korénit 9.11 **15:29 15.29** Roma 1.11
15:30 15.30 2 Korénit 1.11; Kolosé 4.3; 2 Tésalonik 3.1

mu Iérusaléma, beme lé o hegi ehi a bépicaní na é pé nge céiilé.

³² Ke é alecehen, ke mepie nime Padué, ke é o âdé céiikewé ha a pipwodéén. Ke wieli o jan me é mwo mwaale pelewé.

³³ Wâé heme e mu pelewé ati wo Padué, pana e ne a péém! Amen!

16

Adéikewé

¹ [Geé hegi ehi] Fébé*, ê béénye ne he nii Kériso. Ê toomwo dikone ne Cenkré†, ke ê toomwo na wâé nang.

² Geé hegieng ehi ne he nii Padaame, pwohewii a bwopwonen denye, wogenye ni acéihi. Ke géé picani ten ne he ni naado ati, be weeng, ke te junihe hiwon lépwona e picani telé, die kong mwo.

³ [Hiwon ni béén ne pelewé, na nimung me] géé pii telé mwo a bwocu tong:

Ne te [lu aadomwin] Priscile me Akilas, na geme pipenem ibu me woilu me de Kériso Iésu.

⁴ Time uce piwâ julú me lu ne ati, die ko a bwo patupwo ne ni mulihelu, me lu picani tong. Ke te junihe eânimung delu. Ke lé te temehilu mwo ati ne ni *puco te ni acéihi na time lé uce *Juif;

⁵ Me de ati ni acéihi na lé pitapitilé ne ha a pomwa telu.

Me de pa bééng, Épénète, pana e mi céihi ne ko Kériso, ne ha a province Asia;

* **16:1 16.1** *Fébé*—Wieli wo weeng na e pé ngen a tii te Paulo nge céii lépwó acéihi ne Rome. † **16:1 16.1** *Cenkré*—A pwomwo ubwo na a atii ne ong ne Korénit. **16:3 16.3** Apostolo 18.2

- 6 Me de Maria, êna e te junihe penem me ubwo me dewé;
- 7 Me de Andronikus me Junias, lupwo âjiénung juif, na geme mu ibu he karépu. Lupwo *apostolo na te junihe pwonaado ne kolu‡, na lu te mi céihi kojaéo;
- 8 Me de Ampliatus, pa ju bééng ne he nii Padaame;
- 9 Me de Urbain, na gemu pipenem ibu me de Kériso;
Me de pa ju bééng Stakis;
- 10 Me de Apelès, na e habwii ehi pie, pa apulie na e mwomwon ne ko Kériso;
Me de ni béén na élé ha a pomwa te Aristobule;
- 11 Me de pa âjiénung, wo Érodion;
Me nina élé ha a pomwa te Narcisse, na lé céihi ne ko Padaame;
- 12 Me de lu toomwo, wo Trifène me Trifose, na lu te junihe penem me ubwo me de Padaame;
Me ê ju bééng Perside, be wo ênaa mwo, ke e te junihe penem me ubwo me de Padaame;
- 13 Me de Rufus, pa eabwé te Padué na pwonaado ne kon, ke me de nyaa ten, na é te pééng mwo me ê nyaa tong;
- 14 Me de Asinkrite, me Flégon, me Ermès, me Patrobas, me Ermas, me ni béé béénnye ne ko Kériso na élé pelelé;
- 15 Me de Filolog me Juli;
Me de Néré, me ê pwaadeniin, Olimpa, me ati ni acéihi na élé pelelu.

‡ 16:7 16.7 Lupwo apostolo na te junihe pwonaado ne kolu—ai Lé pii me wâé julu wo lépwo apostolo. 16:13 16.13 Maréko 15.21

16 Wogewé ati, ke wâé heme geé pipwobwocu tewé, pwohewii a bwopwonen de ni acéihi ne ko Kériso. Ke lé ne mwo lé ni bwocu tewé, ati ni puco te ni acéihi ne ko Kériso.

Bénebwéne pwooti

17 Lépwó bééng ne he nii Kériso, [pwó a céiu naado na nimung me é pii tewé]: Geé pipwocile lépwona lé papiidenihi a puco tewé, ke lé pwobwonihi ni pwooti na geé caa hegi, ke lé tanahi ni céihi te ni béén. Geé nemwo pimu ibu me woélé.

18 Be time lé uce pieabwé te Kériso Padaame henye. Be lé te âcehi nina nimelé kon na ta[§] [me ni patén delé]. Ke lé te ju penem de pa apulie ne ko ni nalé, ke lé pihaami ni béén na mwo wahin ni céihi telé, ke mwo time jan me lé temehi ehi a bwomune a ta*.

19 Mepwo é ne kowé, ke é pipwodéén, be lé alihi ati ne ni apulie, pie geé piténe de Padaame. Ke wâé heme geé ali ehi, beme geé pwo ana wâé, ke me geé cela ko a ta.

20 Ke wo Padué, pana e ne a péém, ke e pwo me geé caaite *Caatana.

Wâé heme e adéikewé wo Padaame Iésu Kériso, ha a *pipwoééhe tice ja kon den. Adéikewé!

Pwobwocu te ni béén

16:16 16.16 1 Korénit 16.20; 1 Pétéru 5.14 **16:17 16.17** Mataio 7.15; Tit 3.10 **16:18 16.18** Filipi 3.19; 2 Pétéru 2.3 § **16:18 16.18** *Nina nimelé kon na ta*—Grek: *Ni nalé.* * **16:18 16.18** *Ni béén na mwo wahin...a bwomune a ta*—Grek: *Gens simples.* **16:19 16.19** Roma 1.8; 1 Korénit 14.20 **16:20 16.20** Genèse 3.15

²¹ Lé pwobwocu tewé mwo wo Timoté, pa bééng ko penem, woélé me lépwo âjiénung juif, wo Lucius me Jason me Sosipater.

²² Ke woéo mwo, wo Tertius, na é tii a tii ce, ne he nii Paulo, ke é pwobwocu tewé, ne he nii Padaame na e neibukenye.

²³ Ke e pwobwocu tewé mwo wo Gaius, na é pimu pelen. Be lé pitapitilé nelang ati ni acéhi. Woilu mwo, ke lu pwobwocu tewé wo Éraste, pa awéihi mwani te a pwomwo ubwo, me Kartus, pa béénye ne he nii Kériso. {

²⁴ Wâé heme e adéikewé ati wo Padaame Iésu Kériso, ko a pipwoééhe tice ja kon den. Amen.}

Pipaunu Padué

²⁵⁻²⁶ Genye pipaunu Padué na e haabwén, ke é jenea, ke é dieli mwo. Weeng na e bo pwo me mang a céihi tewé, ne ko a Pwooti Wâé ne ko Iésu Kériso na é patemehi. Be anaa kuti *a bwo niimihinaado ten na e ha aduwo mu ha atabuhi kon. Ke é jenea ni, ke e pihuôhi wo Padué pie, me pii beetihi a pwooti naa te ati ni bele na time lé uce Juif, ne he ni tii te lépwo péroféta. Ke é ko anaa, na lé o bo céihi ne kon, me piténedeeng.

²⁷ Nye pipaunu Padué na te céiu nang, weeng na e temehi ati ni naado. Ke a den *a wâé mu ko Iésu Kériso dieli mwo.

Amen!

**Tii Iitihi: Élele Iitihi na mwo Coho
Cemuhi: Tii Iitihi: Élele Iitihi na mwo Coho (New
Testament)
Nouveau Testament Cemuhi**

copyright © 2017-2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cemuhi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nouveau Testament en cemuhi

All rights reserved.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files
dated 30 Apr 2025

f8ee0ae8-19d4-5493-b0f2-3132fc194785